

Karkerên hemû
welatan
û gelên bîndest,
yekbîn!

riya azadi

Tebax - Îlon
Sal 2, hejmar 14-15
Ağustos - Eylöl
Yıl 2, sayı 14-15

Organa Komita Merkezi ya Partiya Sosyalist a Kurdistanê Tirkîyê

CUNTA'NIN SEÇİM OYUNUNU BOŞA ÇIKARALIM

Faşist Cunta'nın seçim oyununun birinci perdesi kapandı, ikincisi başlıyor. Sahnede Cunta'nın iki kukla partisi MDP ile HP'nin yanı sıra, 12 Eylül ekonomisinin "baş mimarı", ABD'nin ve Cunta'nın istemedi adamı Turgut Özal'ın Anavatan Partisi kaldı. SODEP ve Doğru Yol Partisi gibi 67 ilde örgütlenen ve geniş kitle desteğine sahip olan partiler, peşpeşe vetolarla seçime sokulmadılar. Cunta kendi getirdiği seçim yasasını bile paspas gibi çiğnedi. O, iç ve dış kamuoyunu hiçe sayıyor.

Cunta, emekçi kitlelerin, devrimci ve demokratik güçlerin sesinin parlamentoya yansımaması için zaten bin türlü engel getirdi. Düzenin yasaları onlara örgütlenme hakkı tanımıyor. Temsilcileri ya zindanda ya yurtdışında. Bu nedenle seçimlere, SODEP ve Doğru Yol da dahil, bu dönemde kurulmuş tüm öteki partiler de katılsa, işçiler ve köy emekçileri için yoksul Kürt halkı ve ülkedeki tüm ilerici insanlar için, kendi istem ve çıkarlarını savunacak herhangi bir örgüte oy verme olanağı yoktu. Ama Cunta, sözkonusu veto ve engellemelerle bu faşist düzene evet diyen kukla ve mutemet üç partinin ötesinde diğer burjuva partilerini de devre dışı bıraktı. O, faşist düzenin meclisini oluşturmayı deflemişti.

Milliyetçi Demokrasi Partisi, Faşist Cunta'nın iktidar için örgütlediği ve desteklediği baş partidir. Bu partinin başına getirilen emekli general Turgut Sunalp uzun yıllar MİT'te ön saflarda görev yaptı. ABD'nin Kanada'daki bir üssünde yıllar boyu Türk subaylarını eğitti. O, aynı zamanda Pentagon ve CIA için de güvenilir bir kişi. Şimdi Cunta'nın ve ABD'nin önde gelen uşakları, CIA ve MİT ajanları, faşist düzenin sadık hizmetkarları bu partide yer alıyor.

Cunta, iktidar için bir parti örgütlenen muhalefet için de bir parti örgütlemekten geri kalmadı. Bu da yine ABD ve Cunta'nın sadık hizmetkarlarından bir bölüme kurdukları Halkçı Parti'dir. Ona da sosyal demokrat süsü veriliyor.

Böylece Cunta, kendi seçtiği ve emirle iş yapan kukla Danışma Meclisi gibi, kendi örgütlediği ve halka dayattığı bu kukla partilerle bir meclis oluşturmayı planlamıştır. Bunlar, gerçekte bir parti olmaktan çok, kendisinde Ortaçağ krallarının yetkilerini toplamış cumhurbaşkanı adındaki diktatöre bağlı bir devlet kuruluşu, bir büro gibi iş yapacaklar.

Cuntacı generallere kalsa bu ikisi yeter de artardı bile. Anavatan Partisi ABD'nin

(Devamı Sayfa 2.de)

CUNTANIN TEMELİ ÇÜRÜYOR

Faşist Cunta'nın ülkenin başına çöreklenişinin üzerinden üç yıl geçti. O, başlarda, "terörü ve kardeş kavgasını önleme, ekonomiyi düze çıkarma" demagojisi altında kitlelerden belli bir destek de bulmuştu. Ama bu demagoji çok sürmeden açığa çıktı ve Cunta'nın kitleler arasındaki desteği günden güne eridi, tükenmeye yüz tuttu.

Cunta, terörü önleme bahanesiyle tüm ilerici ve demokratik güçlere, emekçi halk yığınlarına, ulusal baskıya karşı çıkan Kürt halkına savaş açtı, azgın bir terör estirdi. Salt işkencelerde ve süreklilikte katledilen ilerici insanların sayısı 800'ü aştı. Yüzbinleri bulan insan işkence çarklarından payını aldı ve milyonlar, şu veya bu biçimde Cunta'nın baskı ve terörünü üzerlerinde hissettiler, yaşadılar. Cunta tüm ülkeyi bir hapishaneye, bir toplama kampına çevirdi.

Cunta'nın ekonomi politikası ise kitleleri daha derin bir açlığın içine itti. O, ekonomiyi düze çıkarmak şurda kalsın, emperyalizmin ve bir avuç yerli tekelinin çıkarılmasını bir yer yerine getirirken ülke ekonomisini daha derin bir çıkmaza soktu. Ulusal gelir toplam olarak düşerken emekçilerin ulusal gelir içindeki payı % 32,5'ten % 16,5'e, yani yarıyarıya indi. İşsizlerin sayısı resmi rakamlara göre şu dönemde 3 milyon 300 bin; ama gerçekte bunun iki katı. Türkiye enflasyon oranında Avrupa ülkeleri içerisinde yine başı çekiyor. Resmi rakamlara göre bu yıl enflasyon oranı % 30'un üstünde; gerçekte ise daha da yüksek. Açlık içinde yaşam kavgası veren halk yığınları, iflasa sürüklenen küçük esnaf, küçük sanayi ve ticaret erbabı bu gidişten memnun değildir. Ama bu gidişten memnun olanlar da var. İflas etmiş Türkiye ekonomisinin yükünü çekmek istemeyen, ama ülkeyi daha iyi sömürme planları yapan emperyalist kuruluşların, Koç, Sabancı gibi yerli holdinglerin isteği tam da budur. Bir avuç tekeli, sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin ezildiği, halk yığınlarının süngü gücüyle susturulduğu bu üç yıl içinde dev karlar sağladılar.

Kitleler Cunta'nın kendilerine yalan söylediğini, açlık ve zulümden başka bir şey getirmedeğini şimdi daha iyi görüyorlar.

ABD emperyalizminin, NATO'nun bir ürünü, sadık uşağı Cunta, ABD'nin ve Tacher, Kohl gibi emperyalizmin öteki en gerici başlarının saldırgan savaş kışkırtıcı politikasını her yönüyle destekliyor. ABD çevik kuvvetleri için ülke bir üs haline getirildi. Türkiye'de ve özellikle Kürdistan'da saldırgan amaçlarla yeni hava alanları inşa edildi. Cunta ABD'nin yeni atom başlıklı füzelere yerleşirmeye hazırlanıyor. Cunta ülkeyi emperyalizmin maceracı planlarının alanı haline, bölgedeki ikinci İsrail durumuna getirdi. Irak Kürdistanı'na yapılan saldırı ve İran-İrak Kürdistanlarına yönelik yeni saldırı hazırlıkları bunun açık kanıtlarıdır. Ülkemizde dünya barışından ve silahsızlanmadan yana olan çoğu kişi Cunta'nın bu saldırgan, maceracı politikasına karşıdır. Gelişmeleri endişeyle izleyenler arasında pek çok burjuva politikacı, hatta ordu saflarından insanlar var.

Cunta'nın "demokrasiye dönüş" yutturmacası da son gelişmelerle tuzla buz oldu. O, "Anayasa" adı altında çıkardığı zorbalık yasası, Siyasi Partiler Yasası ve tüm öteki yasa adı altındaki fermanlarla, emekçi halkın çıkarlarını savunacak veya demokrasiye yana çıkacak herhangi türden bir sese parlamentoda temsil olanağı vermemek için ne lazımsa yaptıktan sonra da, bu sınırlar içinde siyasi çalışmaya izin verdiği bu dönemde tam bir şaşkınlığın, paniğin içine düştü. Çünkü o, kendi emrinde demokrasi oyunu oynayacak iki kukla parti düşünmüştü. Yeni partilerin kuruluş ve örgütlenme çabaları Cunta'yı çileden çıkarıyor. Ardi-arkası kesilmeyen vetolar siyasal ortamı tam bir komediye çevirdi. Cunta, AP, CHP ve MSP paralelinde partilere de parlamentoya girme olanağı vermek istemiyor. O, kitlelerin desteğine sahip olmadığını ve kendi kukla partilerinin rezil duruma düşeceğinin farkında. Ve eğer, faşist çetenin kafası kızıp, "seçim-meçim yok" demezse, görünen o ki, kendisinin seçtiği bir kukla "Parlament" ile demokrasiye dönüldüğünü dünya kamuoyuna ilan edecek! Ne var ki, daha şimdiden iç ve dış kamuoyunda böyle bir seçimi ve böyle bir meclisi ciddiye alacak kimse kalmamıştır. Cunta'nın "demokrasiye dönüş" üzerine yaptığı demagoji iflas etmiştir. Bu durum şimdiki kadar işçi sınıfına, Kürt halkına ve tüm öteki demokratik güçlere karşı giriştiği saldırıya Cunta'yı destekleyen ve iplerin yeniden kendi ellerine teslim edileceği günü bekleyen AP, CHP, MSP çevrelerini de Cuntayla karşı karşıya getiriyor. Cunta'nın burjuvazi ve küçük burjuvazi içindeki desteği son derece daralıyor. Aynı durum, Cunta'nın dışarda da tecritini hızlandırıyor.

(Devamı Sayfa 11.de)

ve Koç, Sabancı gibi büyük tekellerin desteğine dayanarak kendine yol açtı. Bu Cunta'nın hesaplarına da ters düşmüyor. 12 Eylül öncesinden başlayarak emperyalist kuruluşların ve en gerici yerli tekellerin çıkarlarına uygun bir politikayı büyük bir enerjiyle savunup hayata geçiren Turgut Özal'ın, bugünkü faşist çarkın kuruluşunda en az bay Evren kadar payı vardır. O, kitlelerin içine düştüğü sefaletin ve onlara uygulanan zulmün başta gelen sorumlularından biridir. Bugün de aynı emperyalist kuruluşların ve aynı yerli tekellerin çıkarına olan bu politikayı inatla savunmaya devam ediyor, Cuntanın biçim verdiği faşist devlet çarkını gönülden savunuyor. Böylece bay Özal'ın partisi Cunta için de güvenilirdir. Üstelik AP, CHP, MSP gibi eski burjuva partilerinin paralelinde ortaya çıkan örgütlere yol kapandığı için, kendini gösteren burjuva muhalefetin de, Bay Özal'ın partisi yoluyla belli ölçüde kanalize edilmesi umuluyor.

Bundan sonra olabilecekleri da tahmin etmek güç değildir. Bağımız adayların tamamı değilse de, kitle desteği kazanması mümkün olanlar veto edilecektir. Cunta, Anayasa oylamasında olduğu gibi tehdide, süngü gücüne dayanarak seçmenin sandık başına gitmesi ve özellikle MDP'ye oy vermesi için elinden geleni yapacaktır. Bay Evren ve tayfası, seçim yasalarının başladığı şu dönemde dört bir tarafı doluyor, nutuk atıyor ve bu dayatmayı kitlelere benimsetmek için çaba harcıyorlar.*

Faşist çete seçimlerde umduğu sonuçları sağlayabilir mi? Seçmenin gidip kuzu kuzu, Cunta'nın kendisine gösterdiği partilere ve adaylara oy vermesi kaçınılmaz mıdır?

Bu kez durum farklı. Herşeyin, Anayasa oylamasındaki gibi sonuçlanacağını sanmak büyük bir yanılgı olur. O zaman, kitleler, biraz da Cunta'nın gidişine, seçimlere yolu açmak için Anayasa'ya evet oyu verdiler. Şimdi yanıldıklarını görüyorlar. Bu kez de Cunta tehdide, zora başvuracak; muhtemelen, eskisinden daha çok da başvuracak. Ama bugün, o döneme göre Cunta'ya karşı çok daha yığınsal güçler birikmiş, kitlelerin nefreti kat kat artmıştır.

Burjuva muhalefet, bazı endişeler taşımakla birlikte, daha çok sola ve Kürt halkına karşı getirdikleriyle Anayasa denen zorbalık yasasını benimsedi ve hoşuna gitmeyen düzenlemeleri değiştirme umudunu geleceğe bıraktı. Ama bugün bu burjuva muhalefet Cunta ile çok net karşı karşıya gelmiştir. En gerici tekelleri gruplar dışında, burjuvazinin çoğunluğu seçimlere ilişkin olarak hayal kırıklığına uğradı.

Bunun bir seçim olmadığı ve sözkonusu geçişin bir "demokrasiye geçiş" olmayacağı son derece açık. Cunta'nın yaptıkları geniş kitleler arasında alay ve nefret konusu olmuştur. Cunta kendine güvensiz ve endişeli olduğu için veto mekanizmasını çalıştırdı, ama bu onu daha da güç duruma düşürdü. Cunta şimdi sandıklarda kendi partilerinin boykot edilmesi endişesini de derinden taşıyor.

Kamuoyu bu seçimlerin meşruiyetini daha şimdiden tanımlıyor. Sandıklarda çıkacak beyaz oyların oranıyla bunu daha da pekiştirmek mümkündür ve bunun koşulları vardır. Anayasa oylaması sırasında bile boykot ve hayır oyları biçiminde kitlelerin gösterdiği direniş küçümsenmeyecek bir düzeye vardı. Şimdi bunun çok daha yüksek olması için koşullar elverişlidir. Hele yüzde 50'lere ulaşacak bir beyaz

oy oranı Cunta'nın seçim oyununun çok daha açık bir iflası, onun kitleler tarafından açık reddi olacaktır. Böyle bir durumda zaten itibarı kalmamış, rezillemiş olan Cunta'nın yıkım koşulları çok daha elverişli hale gelecektir.

Kitlelere Çıkış Yolunu Gösterelim

Bugün, faşizmin ağır baskı koşullarında ne denli güç olsa da, bu dönemi, kitleler arasında propaganda ve ajitasyon yapmak için ustalıkla ve enerjik biçimde kullanmak gerekir. Kitlelerin artan muhalefeti bu iş için elverişli olanaklar sağlıyor.

Cunta'yı daha da teşhir etmeliyiz. Seçimler kitlelere birşey getirmeyecek. Faşist baskı ve işkence çarkı devam edecek. Yoksulluk, işsizlik, pahalılık bitmeyecek. Ülkeyi demokrasi yoluna sokmak için Cunta'yı yıkmaktan ve onun oluşturduğu faşist çarkı parçalayıp dağıtmaktan başka yol yoktur.

Bu acil ve başta gelen görevin başarılması, ülkedeki tüm anti-faşist güçleri harekete geçirmeye, onlar arasında birlik ve dayanışma sağlamaya bağlıdır. Bu nedenle, Faşist Cunta'ya karşı mücadelede tüm anti-faşist halk kesimlerinin istemlerini göz önünde tutmalıyız. En geniş güçleri ortak bir hedefe yöneltecek istemleri yükseltmeliyiz.

●Cunta yıkılarak yerine demokratik geçici bir hükümet kurulsun;

●Cunta'nın "Anayasa"sı ve tüm diğer anti-demokratik yasalar iptal edilsin;

●Faşistler dışında tüm politik hükümlü ve tutuklular serbest bırakılsın;

●İdam ve işkencelere son verilsin, sorumlulardan hesap sorulsun;

●MİT, Kontr-Gerilla ve benzeri faşist-militarist örgütler dağıtılsın;

●Faşist örgütler dışında tüm siyasi partilere, sendikalara ve demokratik kitle örgütlerine serbestlik tanınsın;

●Tüm siyasi partilerin katılabileceği demokratik bir seçimle kurucu meclis oluşturulsun.

Faşist çarkın dağıtılması, besbelli, kitleleri faşist zulümden kurtaracak ve onlara geniş mücadele olanakları açacaktır. Ama tek başına bunun kitleleri kurtuluşa götüremeyeceği açıktır. Burjuvazi, faşist çarkın yarattığı bugünkü yığınlıktan yararlanarak, Cunta gittikten sonra da ipleri yine tümüyle kendi elinde tutmak, emekçi halk yığınlarından yana devrimci atılımları önlemek için elinden geleni yapacaktır. Oysa kitlelerin kurtuluşu, işsizliğin son bulması, köylülüğün toprağa, Kürt

halkının özgürlüğe kavuşması, ülkede insanca yaşam koşullarının gerçekleştirilmesi temel politik ekonomik devrimci dönüşümleri sağlamaya bağlıdır. Hangi türden olursa olsun burjuva partileri kitleleri kurtuluşa götüremez ve halklarımızı bunu kendi deneylerinden biliyor. Bu nedenle, faşizmin yıkılışından sonra da kitlelerin devrimci atılımını ileri doğru sürdürmek için, daha bugünden onlar arasında, şu temel politik ve ekonomik dönüşümlerden yana bir propaganda ve ajitasyona ara vermemeliyiz:

● Emperyalistlerle olan tüm bağımlılık ilişkilerine son verilmeli, emperyalist üler ülkemizden sökülüp atılmalı, barışçı bir dış politika izlenmelidir.

● Bir toprak devrimiyle büyük toprak sahiplerinin topraklarına el konmalı ve parasız olarak topraksız köylüye dağıtılmalıdır;

● Kürt halkı üzerindeki ulusal baskıya son verilmeli ve halkımız kendi kaderini özgürce kendisi tayin etmelidir;

● Tüm tekeller, dış ticaret, bankalar, sigorta şirketleri ve yeraltı kaynakları kamulaştırılmalıdır.

Önümüzdeki dönem Cunta için kı bir dönem olacaktır. Ülkemizin devrimci ve demokratik güçleri, aldıkları tüm yaralara, tüm zor koşullara rağmen eğer güçlerini birleştirebilir ve inisiyatifle çalışırlarsa kitlelere yol göstermek, onların enerjisini harekete geçirmek, faşist çarkı yerle bir etmek ve ülkeyi demokrasi ve devrim yoluna sokmak için olanaklar doğabilir.

Cunta'nın seçim oyununu boşa çıkarmak bu yolda önemli bir adımdır. Onu daha da tecrit etmek, yıkımını hazırlamak için sandık başına gitmeli anta beyaz oy vermeliyiz. Kitlelerin muhalefetini açık yığınsal eylemlere dönüştürmek için enerji, ustalık ve cesaretle çalışmalıyız.

Daha fazla yoksulluk ve acı çekmemenin yolu Faşist Cunta'ya karşı savaşmaktır.

BEYAZ OY'UN BİÇİMİ

- Zarf boş atılabilir.
- Zarfa seçim pusulası yerine boş kağıt konur.
- Seçim pusulasına boydanboya bir çarpı işareti konur.
- Koşullar uygunsuzsa beyaz kağıda veya seçim pusulasına bir slogan yazılır.

dış basında

Genel Sekreter yoldaşımız Kemal Burkay, geçtiğimiz Şubat ayında, Türkiye Kürdistanı'ndaki tutuklama ve baskılara ilişkin olarak, İngilizce hazırlanan bir mektubu çeşitli devlet ve hükümet başkanlarına, siyasi partilere, demokratik örgüt ve kişilere göndermişti.

Türkiye'nin Irak Kürdistanı'na yaptığı saldırıyla ilgili olarak da Partimizin hazırladığı bir basın bildirisi İngilizce ve Almanca olarak yabancı basına iletildi.

Gerek mektup, gerekse basın bildirisine çeşitli devlet adamlarından, siyasi partilerden, sendikalarından ve demokratik örgütlerden cevaplar geldi. Bu cevaplarda faşist Cunta'nın Kürt halkına uyguladığı baskılar nedeniyle halkımızla dayanışma dile getirilmekte ve Cunta kınanmaktadır.

Norveç İşçi Partisi'nin yayın organı Arbeiderbladet ile Sol Sosyalist Partisi'nin yayın organı Ny Tid mektuba yer verdiler. L'incontro adlı İtalyan gazetesi, bir girişle birlikte mektubun tamamını ilk sayfasında yayınladı. Yunan basını, çeşitli yayın organları bildiriye yer verdiler.

KÜRDİSTAN ÜZERİNDE YENİ SAVAŞ

İran'ın, Irak Kürdistanı'nın kuzey kesiminden Irak'a karşı başlattığı yeni saldırı bölgedeki kaynaşmayı birdenbire hızlandırdı. Türk ordusu bölgedeki yığınağını arttırdı. Türk basını, Faşist Cunta'nın işaretine uygun olarak, bir müdahale için kitle psikolojisini hazırlamaya çalışıyor. Ama kime karşı? Bölgede çatışan güçler ve çıkarlar o kadar çeşitli ki, durum pek çok insana oldukça karışık görünüyor. Sözkonusu karışıklık İran-İrak savaşının değerlendirilmesine ve her iki ülkedeki rejimlerin niteliğine ilişkin olarak da başından beri süregelen. Oysa olayların bu denli önem ve hız kazandığı bir zamanda, ilerici güçlerin gerek bölgesel düzeyde, gerekse dünya ölçüsünde net bir tutuma varmalarında büyük yarar var. Emperyalizm ve bölge gericiliği karşısında başarılı olmak, bölgedeki güç dengesini devrimci, ilerici güçlerden yana çevirmek buna bağlı.

İrak ve İran Rejimlerinin ve Savaşın Niteliği

Kanımızca ilk ciddi yanlışlık, daha yıllar önce Irak rejiminin niteliğine ilişkin olarak yapıldı. Baas Partisi'nin Komünist Partisiyle kurduğu ulusal cephe nedeniyle birçok kişi Bağdat'taki rejime son derece ilerici unvanlar yakıştırdılar. Irak'ta sosyalizmin inşa edilmekte olduğu ileri sürüldü. Örneğin Türkiye solundan birçok örgüt ve yazar da Irak'taki "sosyalist gelişmeye" methiyeler dizdiler. Bu çevreler Irak Baas partisi'nin gerçek niyetleri ve niteliği hakkında yanılmakta idiler. Bu parti geçmişte de sosyalizmin edebiyatını bob-bol yapmış, ama pratikte anti-komünist ve şoven bir politika izlemiş, örneğin Komünist Partisi'ni kırımdan geçirmişti. 1975 sonrasında da Bağdat hükümeti, ulusal cephe adına şoven bir diktatörlük kurdu. Kürt halkına verildiği söylenen otonomiye son verildi. Tersine, Türkiye ve İran sınırları Kürt halkından boşaltıldı, burada 10-20 kilometrelik "güvenlik kemerleri" oluşturuldu. 600.000 Kürt, bu sınır bölgesinden Irak'ın güneyindeki çöllük alanlara sürüldü, bunların bir bölümü açlık ve hastalıkla yok oldular. Bölgedeki 1247 Kürt köyü yakılıp-yıkıldı, yerlebir edildi. Sözkonusu alan 25.000 km2 büyüklüğündedir. Kürt halkının ulusal, kültürel hakları geri alındı, Kürt yurtseverlerine karşı kitlesel idamlar birbirini izledi. Bunun ardından Irak Komünist Partisi'ne yönelik saldırının gelmesi, Irak'ta tüm demokrat ve ilerici insanlara yönelik koyu bir baskı rejiminin kurulması kaçınılmazdı. Saddam Hüseyin rejimini sosyalist olarak niteliyenlerin, ona faşist demeleri için fazla zaman geçmedi.

Benzer bir yanlış değerlendirme Humeyni rejimine ilişkin olarak yapıldı. Şah'ın yıkılışı, ABD üslerinin İran'dan sökülüp atılması, emperyalistlerin İran üzerindeki ekonomik denetimlerinin önem ölçüde azalması uluslararası ölçüde önem taşıyan bir olaydı, İran toplumu bakımından da devrimci bir adımdı. Şah'a

ve onun baş destekçisi ABD emperyalizmine karşı muhalefet bir bölümüyle dini kanallarda gelişti. Mollalar bu muhalefetin yönlendirilmesinde etkin bir rol oynadılar. Ama Şah'a ve emperyalizme karşı İran halkının yürüttüğü mücadele, hesbeli, salt bir mollalar hareketi değildi. İran halkının geniş yığınları özgürlük ve demokrasi istemleriyle, ekonomik yaşamlarının düzelmesi için bu mücadeleye katıldılar ve çeşitli ilerici örgütler, yıllar boyu zulüm rejimine karşı çetin bir mücadele yürüttüler. Buna karşılık, dış kamuoyunda, kimi ilerici çevrelerde mollaların rolü ve etkinliği olduğundan fazla abartıldı. Bu çevreler, İran devrimi bir dönüm noktasına geldiğinde, mollalar tarafından denetime alınıp yolundan çevrildiğinde de, Humeyni rejiminin "ilerici" misyonuna olan güvenlerini sürdürdüler. Herşeye rağmen Humeyni rejimini destekleme politikası içeride de TUDEH partisinin izlediği temel politika oldu.

Oysa mollalar, İran devrimi bakımından, kısa sürede, olumlu bir tutumdan olumsuz bir tutuma düştüler; bu da onların temsil ettiği küçük burjuva toplumsal kesimler ve dünya görüşü bakımından doğal birşeydi. ÖZGÜRLÜK dergisinde, daha Ekim 1979'da çıkan "İran Devrimi Bir Dönüm Noktasında" başlıklı yazıda İran'da değişen durum şöyle açıklanıyor:

"Şah'ın yıkılışı ile birlikte, ona karşı oluşturulan güçbirliği cephesi de dağılmaya başladı. Çeşitli sınıfların ve güçlerin yolları ayrıldı. Dün şah'ın yıkılışında ilerici bir rol oynayan bazıları hemen tutucu bir konuma geçtiler.

"Devrimlerde, bir aşamadan diğerine geçilirken yeni çelişkilerin ön plana geçmesi, sınıfların ve güçlerin yeniden mevzilenmesi, eski "dost"lar arasında düşmanlıkların belirmesi ve kimi "devrimciler" in tutucu ve gerici haline gelmesi doğaldır. Bay Humeyni'nin başını çektiği "mollalar hareketi"nin İran'da olduğu durum da böyledir işte.

"Devrim dönemlerinde bu türden hızlı değişimleri kavramayan bazıları, dün "devrimci" olan Humeyni'nin bugün nasıl olup da gericileştiğine akıl erdiremiyor, onun attığı her gerici adımın, yaptığı her maskaralığın altında bir "anti-emperyalistlik", bir "devrimcilik" bulmaya çabalyorlar".

"Devrimin ilk günlerinde ilerici güçlere karşı varolan hoşgörü kısa sürede ortadan kalktı ve Humeynicilerin bağnaz politikası her alanda ortaya döküldü. Humeyni'nin ve taraftarlarının, kitlelerin ilk dönemdeki geniş desteğinden derin bir sarhoşluğa kapıldıkları görülüyor. Bunlar dilediklerinin hemen yapılmasını istiyor, en küçük eleştiriye, farklı görüşe tahammül edemiyorlar. Bilindiği gibi hemen tüm sol partiler, devrimci örgütleri kapatıldı, ilerici basın susturuldu. Humeyniciler şimdi sol üzerinde terör estiriyor, örgüt merkezleri-

ni basıyor, taraftarlarını tutukluyor ve kurşuna diziyorlar.

"Humeyniciler özgürlük isteyen halklara karşı da Şah'ın zorbalık yöntemleriyle cevap veriyorlar. Nitekim geçtiğimiz günlerde Kürdistan'a karşı bir kıyım savaşı yürüttüler.

"İlerici toplumsal güçlerle bir çatışma içine giren bu geçici rejimin hızla gerici güçlerin kucağına düşmesi kaçınılmazdır (...)

"Emperyalist güçler de, geçirdikleri ilk şaşkınlıktan sonra, yeniden durum değerlendirmesi yapıp İran'da durumlarını tekrar düzeltmek için harekete geçmişlerdir. Onlar Humeyni yönetiminin taşıdığı zaafın ve onun gerici eğilimlerinin farkındadırlar. (...)

"Humeyni yönetiminin izleyeceği politikanın anahatları artık açığa çıkmış bulunuyor ve bu politika, burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin iktidarı yeniden ele geçirmelerine, emperyalizmin ülkeye yeniden sızmasına olanak hazırlayan gerici bir politikadır.

"İran devriminin kaderi, bu aşamada mücadeleyi kimin kazanacağına, giderek hangi güçlerin ağır basacağına bağlıdır. İşçi ve köylülerin, ulusal baskı altındaki halkların taleplerini savunan, devrimci bir programa sahip demokratik bir iktidar mı, yoksa burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin gerici iktidarı mı?"

Sözkonusu yazıda, İran ilerici güçlerine düşen göreve ilişkin olarak da şöyle deniyordu:

"Kanımızca devrimin devam etmesi ve zafere ulaşması için tüm ilerici güçlerin cephe birliğini oluşturmak ve kitleleri en geniş düzeyde harekete geçirmek gerekir. Bu dönemde, Humeyni yönetiminin gerici yönelişlerine karşı seyirci kalmak, bir bekle-gör politikası izlemek son derece yanlış olur ve gericilere dağılmış güçlerini toparlamak için zaman kazandırır."

Aradan geçen dört yıl, bu değerlendirmenin doğruluğunu kanıtıyor. Ne var ki İran'da ilerici güçler kendi aralarında bir demokratik cephe kurmayı başaramadılar. Hiç kuşkusuz, bunda en olumsuz rol TUDEH partisi tarafından oynandı. TUDEH, yalnız bir bekle-gör politikası izlemekle kalmadı, aynı zamanda Humeyni rejimine, demokrasiye boğazlamasına, ezilen uluslara ve en başta da Kürdistan halkının kurtuluş mücadelesine karşı yürüttüğü ısrarlı kanlı savaşa rağmen tam bir destek sağladı. Bunu ilericilik adına savundu ve demokratik güçlerin bölünmesine, bunların tek tek Humeyni rejimi tarafından ezilmesine hizmet eden bir politika izledi. İran emekçilerinin, mollaların bağnaz özlere için, yığınlar halinde savaş hattına sürülüp kırıldığına bakmaksızın Irak-İran savaşında yönetime tam destek sağladı. Bu kayıtsız-şartsız ve eşine az rastlanır desteğe rağmen, Humeyni yönetimi zaman zaman TUDEH'i de hırpaladı, taraftarlarından idam ettikleri oldu ve

MORDEM adlı yayın organını kapattı. Ama TUDEH bu "küçük kayıplar" a al-dırmadan sadakat politikasını sürdürdü. Ta ki Humeyni rejimi, "dostane" ilişkileri tek yanlı bozup TUDEH'e sert bir saldırıya yöneldikten, TUDEH yönetimini casuslukla suçladıktan, binlerce TUDEH üyesini tutukladıktan ve Keyanüri dahil, birçok yöneticiyi katlettikten, birçok üyeyi de sokaklarda kurşunladıktan sonra.. Şimdi TUDEH de Humeyni rejimini "gerici" diye niteliyor, ama yine de Humeyni'yi bir yana ayırarak...

Bu teslimiyet politikası gerici güçlerin zaman kazanmasına, mesafe almasına ve güçlenmesine hizmet etti. Oysa Humeyni rejiminin açık gerici politikasına karşı devrimci ve demokratik güçlerin ortak bir cephesini oluşturmanın ve süreç içinde, Humeyni rejiminin daha da yıpranıp kitle desteğini yitirmesiyle birlikte, güç dengesini ilerici güçlerden yana çevirmenin koşulları 3-4 yıl öncesi çok daha uygundu. Kürdistan halkımızın, dört yıldır süren savaşta kahramanca direnmesi ve bugün de, bu zorba rejimin Kürdistan'a saldıran 200.000 kişilik ordusunu püskürtebilmesi bunu açıkça gösteriyor.

Irak-İran Savaşı İki Taraf Açısından da Gerici Bir Savaşır

Irak-İran savaşında, üç yıl boyunca, TUDEH gibi bazı ilerici çevreler de İran'dan yana tutum aldılar. Oysa bu savaş iki taraf bakımından haksız, gerici bir savaştı ve doğru olan, şu ya da bu taraftan yana, kitleleri savaş hattına sürmek değil, onları bu savaşa ve gerici rejimlere karşı harekete geçirmek, iki ülkede de demokratik bir düzen için, devrim için savaşmaktır.

Bu savaşı Irak'taki Saddam Hüseyin rejiminin başlattığı açık. Irak diktatörlüğü, Şahlığın yıkılışının ertesinde İran ordusundaki dağınlığı göz önüne alarak kolay bir zafer sağlayacağını sanmış, 1975 Cezayir anlaşmasıyla İran'a kaptırdığı toprakları ve daha da fazlasını -Araplarla meskün Huzistan bölgesini- ele geçirebileceğini ummuştu. Irak, uluslararası durumu da bunun için elverişli buluyordu. ABD ve genel olarak batılı ülkeler mollar rejimine karşıydılar. Elçilik olayı ABD ile Humeyni rejimi arasındaki husumeti derinleştirmişti. ABD, Humeyni rejiminden öç almak, onun yerine eskisi gibi kendi yandaş bir hükümeti geçirebilmek veya en azından İran'ı dize getirmek için her fırsatı kullanmaya hazırdı. Bu nedenle ABD'nin Irak'ı saldırı için kışkırttığına, ona dolaylı ve dolaysız destek sağladığına kuşku yok.

Ama salt buna bakarak bu savaşta Humeyni rejiminden yana çıkmak doğru mudur? İçerde demokrasiyi boğazlayan, özerklik isteyen Kürt halkına karşı bir yoketme savaşı yürüten Humeyni rejimi, İran emekçilerini kendi bağnaz amaçları için savaş hattına sürmekte ve savaşı, içerde yürüttüğü gerici politika için bir propaganda aracı, bir destek olarak kullanmaktadır. Partimizin Kasım 1981'de yayınladığı "İran ve İran Kürdistanı Devrimi" adlı broşürde bu konuda şöyle deniyordu:

"Sorun ne önce kimin saldırdığı, ne de emperyalistlerin sevinci sorunudur. Eğer sorun buysa savaşın son bulmasını istemek yeterli olur ve onun son bulmasıyla da iş biterdi. Ancak İran ve Irak halkları için sorun bu kadar basit değil.

"Sorun, Saddam Hüseyin'in ve Humeyni'nin ne için savaştığıdır. Savaşı şu veya bu tarafın kazanmasıyla kitlelerin ne kazanacağıdır?

"Ne İran ne Irak'taki yönetimler demokratik değil. Ülkesinde diktatörlük ilan eden Saddam Hüseyin, bir yandan kitlelerin dikkatini başka tarafa, "dış düşmana" çevirmek, diğer yandan da İran ordusunun dağılık durumundan yararlanarak ve bazı şeyleri yanlış hesaplayarak, kolay zafer kazanacağı inancıyla, 1975 yılında Irak Kürdistanı'ndaki Kürt ulusal hareketini bastırmak için pazarlık sonucu Şah'a kaptırdığı toprakları ve daha fazlasını ele geçirmek için savaşı başlattı. Bu savaş nedeniyle Irak'ta şovenizm şahlandı. Irak emekçileri, Araplar ve Kürtler, kendi çıkarlarına olmayan bir savaş için ölüme gönderiliyorlar. Bu savaşın kazanılmasıyla Irak halkları birşey kazanmayacaklar. Onların düşmanı içerde. Onlar, kurtulmak için bizzat Saddam Hüseyin'in diktatörlüğünü devirmeliler, onun yerine kendi demokratik yönetimlerini kurmalılar. Onlar, silahlarının namlusunu kendilerini savaşta sürenlere çevirmeliler. İran için de durum bundan farklı değil. İran emekçilerinin görevi Humeyni'nin "din savaşı"na koşmak, Saddam Hüseyin'in savaş alanına sürdüğü Irak emekçilerini öldürmek değil. Onlar bu savaştan birşey kazanmayacaklar. Onların da çıkarına olan, bizzat kendi ülkelerinde iktidara yönelmek, bugünkü demokrasi düşmanı ve devrimin önüne bir engel olarak dikilmiş mollalar yönetimine son vermek, ülkede demokratik bir yönetim kurmak ve devrimi ileri doğru sürdürmektir. Her iki ülkede de emekçilerin çıkarına olan budur ve onlardan bu istenmelidir."

Gerek İran, gerek Irak emekçileri bakımından yararlı politika, bu savaşı bir iç savaş çevirmek, gerici ve diktatör rejime yöneltmek, bu amaçla demokratik güçlerin geniş cephesini oluşturmaktır. Her iki ülkenin ilerici cepheleleri arasında bir dayanışma da ancak böylece mümkün olabilirdi. Ve bu, uluslararası düzeyde tüm anti-emperyalist, demokratik güçlerin desteğini kazanarak Ortadoğu'da güç dengesinin ilerici güçlerden yana değişmesinde gerçekten etkin, sonuç alıcı bir rol oynayabilirdi. Ne var ki, gelişme böyle olmadı. İran'da TUDEH'in olumsuz tutumu daha baştan cephe hareketini torpilledi. Irak'ta ise geniş bir cephe için yapılan çalışmalara rağmen, bu başarısızdı; birbirleriyle rekabet eden CUD ve CEVKED adlı iki cephe doğdu; çeşitli örgütler arasındaki rekabet ve sürtüşmeler daha da derinleşerek onarılması güç düşmanlıklara dönüştü.

Söz konusu dağınlık ve çekişmeler Kürdistan'a yansdı. Barzani kardeşlerin liderliğindeki Irak KDP, Humeyni rejiminden aldığı destekle üç yıldır İran Kürdistanı'ndaki yurtsever güçlere karşı

savaşıyor. Irak'ta, CUD üyesi olan Irak KDP ve Sosyalist Parti (IKSP) ile Kürdistan Yurtsever Birliği (Talabani'nin liderliğindeki) arasındaki rekabet sert çatışmalara dönüştü ve giderek CUD üyesi olan IKP de bu çatışmalarda taraf haline geldi. Bu olumsuz durum, üç yıldır süregelen savaşta daha da yıpranan, zorbalanan ve kitle desteğini yitiren Saddam rejiminin yıkılışını geciktiriyor. Irak Kürdistanı'ndaki yurtsever hareket bir yozlaşma ve kitle desteğini yitirme ile yüzyüze. Irak'ta sol ve yurtsever güçlerin sözkonusu dağınlığı ve ypratıcı iç çekişmeleri yüzünden, Saddam rejimi yıkılsa bile yerine demokratik bir yönetimin gelmesi şansı son derece zayıftır.

O halde sorun, bugün varılan aşamada ne denli güç olursa olsun, izlenen yanlış politikaları terketmek, her iki ülkede de yurtsever ve demokrat güçlerin ortak, geniş cephesi için çalışmaktır. İran ve Irak'ta, gerek ülkenin tümü bakımından, gerekse Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin zaferi bakımından başka çıkar yol yoktur. Irak ve İran'dan birinin diğeri üzerindeki zaferi ne Kürt halkına, ne de bu ülkelerin halkının tümüne kurtuluş getiremez.

Kürdistan'ı Yeni Bir Paylaşım Savaşı mı?

Gerek İran, gerekse Irak, kendi aralarında savaşa tutuşmadan önce herbiri elinde tuttuğu Kürdistan parçasına karşı bir savaş yürütmekte idi. Kendileri savaşa tutuştuğundan sonra da Kürdistan'a karşı yürüttükleri savaşa ara vermediler. Örneğin İran, son bir yıldır, sınırda Irak birlikleriyle zaman zaman kapışmasına ve gürültülü saldırı ilanları yapmasına karşılık, esas olarak İran Kürdistanı'nda savaşıyor. İran 1982 sonbaharında 120 bin, bu yılın ilkbaharında ise 200 bin kişilik bir ordu ile Kürdistan yurtsever güçlerine saldırdı. İran Kürdistanı'nda boydan boya amansız bir savaş yürüyor. Ama bu savaş dış muoyuna pek yansımıyor.

İran-İrak savaşı da son dönemde esas olarak Kürdistan'a kaymıştır. Şimdi devreye Türkiye de giriyor. Kürdistan'ın aslan payını elinde tutan ve Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesinin verdiği korkuyla uykuları kaçan Türk sömürgecilerinin gelişmelere seyirci kalması beklenemezdi.

Türkiye, önceleri Irak-İran savaşından yararlanmaya baktı, iki ülke ile olan ticaretini geliştirdi. Ama o, başka hesaplar da yapıyor. Bu hesaplardan biri petrol üzerinedir. Döviz gelirlerinin büyük bölümünü petrole ödeyen ve Türkiye Kürdistanı'nda tüm çabalara rağmen yeterli kadar petrol çıkaramayan Türkiye, ötedenberi Musul ve Kerkük'ü Irak'a kaptırmış olmanın burukluğunu duyuyor ve bölgeye ilişkin yayımları emeller besliyor. Türk basını zaman zaman Kerkük'teki Türklerin durumunu söz konusu ediyor ve Musul üzerindeki haklardan dem vuruyor. Son yıllarda bu hevesler daha da açıkça dile getirilir oldu. İran'la Irak'ın kapışıp yıprandığı böylesi bir dönemde, kargaşadan (Devamı Sayfa 15'te)

12 Eylül Öncesi ve Sonrası

SOLDAKİ YANLIŞLAR ÜZERİNE (6)

GEÇİŞ DÖNEMİ SORUNLARI VE SSCB'DEKİ "REVİZYONİZM" ÜZERİNE

Devrimci Yol Dergisi'nde 1' Ağustos ve 1 Eylül 1977 tarihlerinde yayınlanan iki yazıda kapitalizmden komünizme geçiş dönemi ve geriye dönüş sorunları tartışılıyor. Bu yazılarda Maocu Üç Dünya Teorisi haklı olarak bir safсата diye niteleniyor; ama diğer yandan, geçiş dönemi üzerine Marksist-Leninist tezlerin çarpıtılmış bir yorumu getiriliyor, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin inşa süreci kavranmıyor ve Stalin'den sonra revizyonizmin partiyeye hakim olduğu, bir geriye dönüş sürecinin başladığı iddia ediliyor.

Kapitalizmden Komünizme Geçiş Dönemi Yalnızca Bir "Politik Geçiş Dönemi" midir?

Devrimci Yol, kapitalist toplumdan komünist topluma geçiş dönemini siyasal bir geçiş dönemine indiriyor ve buna kanıt olarak da Marks'ın Gotha Programının Eleştirisi'ndeki şu sözlerini gösteriyor:

"Kapitalist toplum ile komünist toplum arasında birinden ötekine devrimci geçiş dönemi yer alır. Buna bir siyasal geçiş dönemi denk düşer (veya tekbül eder) ki burada devlet proletaryanın devrimci diktatörlüğünden başka birşey değildir."

Bu görüşü Devrimci Yol şöyle yorumlar:

"Marks ... onun 'siyasal bir geçiş dönemi' olma özelliğini vurgulamıştır." (DY 1 Ağustos 1977)

Oysa Marks'ın tanımlaması son derece açıktır. O, bu dönemi "devrimci bir geçiş dönemi" olarak niteliyor. Besbelli bu dönem, ekonomik, sosyal ve politik nitelikte bir dizi dönüşümü içerir. Örneğin üretim araçlarının toplumsallaştırılması, sosyalist sanayinin kuruluşu, toprağın millileştirilmesi, tarımda kooperatifler yoluyla kollektivizme geçiş, eğitim ve kültürel yaşamda derin devrimci dönüşümleri gerektirirler. Ancak bütün bunları yapabilmek, proletaryanın iktidarı ele geçirmesini, eski devlet aygıtını parçalayıp dağıtmasını ve kendisini "egemen sınıf biçiminde örgütlemesi"ni gerektirir. Bu da yeni devletin proletaryanın devrimci diktatörlüğünden başka şey olamayacağını gösterir. Marks'ın belirttiği şey, yani sözkonusu devrimci geçiş dönemine denk düşen politik geçiş dönemi besbelli bu demektir.

Devrimci Yol'un ise, Marks'ı ve Lenin'i çarpıtarak, bu dönemi salt siyasal bir ge-

çiş dönemine indirilmesi nedensiz değildir. O, pekçok konuda yaptığı gibi ekonomi ile politika arasındaki bağı koparıyor, birincisini küçümsüyor ve voluntarizme varıyor.

Devrimci Yol, Lenin'in "kapitalizmden komünizme geçiş tüm bir tarihsel dönemi kapsar. Bu geçiş tamamlanmadığı sürece sömürücüler bir restorasyona olan umutlarını mutlak olarak sürdürürler ve bu umut restorasyon girişimlerine dönüşür," biçimindeki belirlemesinden yola çıkarak, günümüzde bile Sovyetler Birliği'nde geriye dönüş olanağının varolduğunu söylemekte hatta bir geriye dönüş sürecinin başladığını iddia etmektedir. Şöyle deniyor:

"Gerçek şudur ki, Sovyetler Birliği'nde, kökü geçiş sürecinin karmaşık sorunları içinde yatan bir dizi nedenlerden ötürü (DY bu nedenleri belirtmeye hiç gerek duymuyor), 1950'lerde partiye revizyonizmin egemen olmasıyla, sosyalizmin kuruluşuna doğru olan gelişme durmuştur. Bu 'eskiyen ve çürüyen kapitalizmle yeni doğan ve gelişen komünizm arasındaki mücadelede' kapitalizm öğelerinin yeniden dirilebilme umutlarının doğması, kapitalizmin canlanması demektir. Bu geriye doğru bir gelişme bir geriye dönüş sürecidir. Bu sürecin, kapitalizmin yeniden dirilmesi ile sonuçlanması olanaklıdır. Bir ülkede sınıflar yok olmadıkça ve kapitalizmin uluslararası düzeydeki dev güçlerinin kuşatması sürdüğüce kapitalizmin restorasyonu mümkündür."

"Ancak bu Sovyetler Birliği'nin bir süre sonra kapitalizme geçeceği anlamına gelmez. Geriye dönüş düz olmayan, inişli çıkışlı bir süreçtir. Revizyonizmin partiyeye egemen olmasına rağmen kapitalizme geri dönüşmemiştir. Bunun çeşitli nedenleri vardır. Ki başlıcaları içte (S.Birliği'nde) alt ve üst yapı düzeyinde (maddi ve kültürel-ideolojik vb.) ve dışta var olan (dünya sosyalist hareketleri gibi) etmenlerin yarattığı direnme güçleridir. Bu gibi bir dizi etmeden ötürü Sovyetler Birliği geçiş süreci içindeki dar bir alana sıkışıp kalmıştır. Bu Sovyetler Birliği'ndeki ideolojik yozlaşmaların, kitlelerin depolitizasyonunun, üretimi arttırmak için maddi özendirecilerle giderek daha çok ihtiyaç duyulmasını getiren ve toplumsal hayatta giderek daha çok bir tüketim toplumuna benzemeye yönelen bir gelişmeyi getirmektedir."

"Bugün Sovyetler Birliği'nde sözkonusu olan sosyalizme geçiş süreci içindeki bir gerilemedir. Sosyalizmin inşasındaki bir duraklamadır. Revizyonizmin partiyeye (ve devlete) egemen olmasının bir sonucu olarak sınıf farklılıklarının ortadan kaldırılmasına yönelik bir uygulama yoktur. Revizyonizm, bu farklılıkların üretici güçlerin gelişiminin otomatik bir sonucu olarak gerçekleşeceği iddiasıyla, bunları koruyup geliştiren bir politika uygulamakta-

dır. Oysa proletarya diktatörlüğü sınıfsız toplumun ideolojik-ekonomik-politik alanlardaki iradi uygulamalarının sonucu olarak gerçekleşebilir. (Bu cümlede önemli bir dizgi hatası olsa gerek; çünkü Devrimci Yol'un yazarı, sınıfsız toplumun proletarya diktatörlüğünü gerçekleştiremeyeceğini, tam tersine, kendisinin onun tarafından gerçekleştirileceğini; sınıfsız toplumda, proletaryanın bir sınıf olarak diğer tüm sınıflar gibi ortadan kalkmış olacağını, devletin "sönüp" yokolacağını herhalde bilir. BN). Ekonominin ve yeni insan ilişkilerinin, yeni kültürün örgütlenmesi ve yaratılması; sosyalizmin kuruluşu alt yapı ve üst yapı düzeyinde birlikte yürür." (DY, Eylül 1977)

Sovyetler Birliği hakkında Devrimci Yol'un çizdiği bu felaket tablosuna bakınca insanın aklına, Büyük Ekim Devrimi'nden bu yana benzer tabloları çizen, bu ülkede sosyalizmin kuruluşu konusunda umutsuzluk yayan, yapılanlara dudak bükken ve aklı kara göstermeye çalışan sayısız burjuva ideologunun, oportünistin, troçkistin söyledikleri geliyor.

Devrimci Yol, çok üst perdeden ve kendinden çok emin şekilde yazıyor! Ne var ki bu iddialar ciddi bir araştırmaya, hatta gözleme dayanmıyor. Devrimci Yol'un yazarı, Sovyetler Birliği'nde ve diğer sosyalist ülkelerde 60 yılı aşkın bir süreden beri devam edegelen sosyalizmin inşa süreçlerine, bunca deneye ilişkin olarak kafa yormuyor, bunları anlamak için çaba göstermiyor. O, sosyalizmin kuruluş sorunlarının çözümünü, anlaşılana pek basit, kâğıt üstünde planlanıp yürütülebi- lecek bir iş sanıyor. Besbelli, Lenin'in bir- iki kitabını okuyup ustalardan alınan -çoğu kez de çarpıtılarak alınan- birkaç cümle ile bu süreçler ve sorunlar hakkında delikanlıca ahkam kesmek ve dünyaya devrimci dersler vermek çok daha kolaydır! Ne var ki bu türden iddialar Sovyetler Birliği'ndeki somut duruma açıkça ters düşüyor.

Devrimci Yol'dan böylesine uzunca bir alıntı yapmamızın nedeni, bu türden ucu- z, ama modaya uygun görüşler üzerinde dururken okuyucuya kolaylık sağlamaktır.

Önce şu nokta üzerinde duralım: Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin inşa sürecinde gerçekten bir "duraklama" veya "gerileme" var mıdır?

Sovyetler Birliği'nde Sosyalizmin Gelişimi Başarıyla Devam Ediyor

Devrimci Yol'a göre, "1950'lerde partiyeye revizyonizmin egemen olmasıyla, sosyalizmin kuruluşuna doğru olan gelişme durmuş" hatta bir "gerileme" başlamış-

tır. Ne var ki, bunları söyleyebilen Devrimci Yol'un Sovyetler Birliği'ndeki ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimi belgeliyen göstergelerden herhalde haberi yoktur! Bu gelişmeyi ve bu göstergeleri, Sovyetler Birliği'ni hergün yüzlerce kere karalamaya çalışan emperyalist propaganda merkezleri bile artık itiraf ediyorlar.

Sovyetler Birliği'nde ulusal gelirin artışı 1922 yılı (1) olarak varsayıldığında şöyledir:

1922	1
1940	11
1981	167

Görüldüğü üzere ulusal gelir, 1940'a oranla 15 katı bulan bir artış göstermiştir. (Savaş yıllarında Sovyet ekonomisinin büyük tahribat gördüğü de hesaba katılmalıdır).

Sovyet yurttaşlarının kişi başına reel gelir artışı ise 1940 ortalaması (1) varsayıldığında, 1970 yılında 4, 1981 yılında ise 6 katına çıkmıştır.

Dünya endüstri malları üretiminde Sovyetlerin payı 1922'de % 1 iken, bu oran 1981'de % 20'ye ulaştı. Endüstri üretimi 1971-1980 arasındaki 10 yıllık dönemde iki misli arttı. Makina üretimi ve metal sanayiinde 1940'a oranla 1982'de 81 kat artış oldu.

1928 yılında (büyük ölçekte kolektif çiftliklere geçilen yıl) her 3 kolektif çiftliğe ancak bir traktör düşerken, 1981'de her kolektif çiftliğe ortalama 41 traktör düşmektedir. Devlet çiftliklerinde ise 1981 yılında ortalama traktör sayısı 57'dir.

Devlet çiftliklerinin kullandığı kamyon sayısı ise yıllara göre şöyledir:

1927	: 700
1940	: 228.000
1981	: 1.625.000

Tahıl üretimi yıllara göre ve milyon ton olarak şöyledir:

1922	: 50,3
1940	: 95,6
1960	: 125,5
1980	: 189,1

Bir tüm olarak tarımsal üretim 1981 yılında, 1922 yılına oranla 5,2 kat artış gösterdi.

Kapitalist ülkelerin en gelişmiş olanlarında bile ciddi ve sonu gelmez bir konut sorunu varken (örneğin ABD'de milyonlarca aile konutsuzdur) Sovyetler Birliği konut sorununu tümünden çözmüştür. Burada, yalnızca yıldan yıla yurttaşları daha iyi konutlara kavuşturma çabası sözkonusudur.

Sovyetler Birliği'nde 1965-1980 arasındaki 15 yıllık dönemde yapılan konut sayısı, 1965 yılında varolan toplam kent konutlarının 1,3 katı kadardır.

Kültür alanında sağlanan gelişme ise daha da dev boyutlarda olmuştur. Devrim öncesi Orta Asya ve Kazakistan'da okuma yazma bilenlerin oranı (9 - 49 yaşları arasında) % 2-8'i geçmiyordu ve buralarda bir tek yüksel okul yoktu. 1981 yılında buralarda okuma yazma bilmeyen kimse yoktu ve yüksek okulların sayısı 126'yı bulmuş, bu okullardaki öğrenci sayısı ise (yüksek öğrenimde) 705.000'e ulaşmıştı.

Orta Asya ve Kazakistan'da üniversite öğrencilerinin genel nüfusa oranı İtalya, Kanada, Federal Almanya, Fransa ve Japonya gibi kapitalist ülkelerden yüksektir.

1981 yılında Sovyetler Birliği'nde üretime katılan (çalışan) her 1000 kişinin 830'u yüksek öğrenim veya lise düzeyinde orta öğrenim görmüş durumda idi. Lise veya üniversite düzeyinde öğrenim görmüş olanları gösteren (çalışan her 1000 kişi için) aşağıdaki gösterge 1939 ve 1981 yıllarına göre, öğrenim alanındaki gelişmeyi ortaya koyuyor:

	1939	1981
Erkek	136	837
Kadın	104	829
Kentli halk	242	880
Kırsal halk	63	736
Beden işçileri	45	765
Fikir işçileri	515	983

Görüldüğü gibi yalnız öğrenim düzeyi bakımından büyük bir gelişme sağlanmakla kalmamış, kadın-erkek, kentli nüfusla kırsal nüfus, fikir işçileriyle beden işçileri arasındaki derin farklar da ortadan kalkmaya yüz tutmuştur.

Her 10.000 kişiye düşen doktor sayısı, üç Sovyet Cumhuriyeti ve en gelişmiş üç kapitalist ülke bakımından şöyledir:

Gürcistan	46,7
Azerbaycan	33,4
Ermenistan	35,5
Fed. Almanya	25,9
Japonya	16,2
ABD	22,5

Görüldüğü gibi, Sovyetler Birliği'nde 1950'lerden itibaren sosyalizmin kuruluşunda bir duraklama veya gerileme değil, tersine hızlı bir gelişme sözkonusudur. Bu gelişme, Devrimci Yol'un iddiasının tersine, sınıf farklarını ortadan kaldırmıştır. Bu farkların giderek ortadan kalkmakta olduğu, örneğin öğrenim alanında yukarıda verilen rakamlardan açıkça bellidir. Ekonomik alanda da durum farklı değil. Kolhozcu köylü ailelerinin ortalama geliri 1965 yılında bir işçi ailesinin ortalama gelirinin %75'i iken bu oran 1981 yılında %89'a ulaşmıştır. Demek ki Devrimci Yol, "farklılıkların ortadan kaldırılmasına yönelik bir uygulama yoktur, bunları koruyup geliştiren bir politika uygulanmaktadır" derken tümüyle ezbere konuşmakta ve gerçekleri çarpıtmaktadır.

Devrimci Yol'un Sovyetler Birliği'ne ilişkin olarak ileri sürdüğü "ideolojik yozlaşmalara"; "kitlelerin depolitizasyonuna" ve maddi özendiricilere dair öteki tezleri de -ki o, bu iddiaları sosyalizmin kuruluşundaki "gerileme" ve "duraklama"ya dayandırmaktadır- aynı derecede ezber ve sakattır. Bütün bunlar hem sosyalizmin kuruluş sürecine ilişkin teorik bilgilerin eksik ve yanlışlığından, hem de bizzat Sovyetler Birliği'nde bu sürecin nasıl işlediğine dair bilgisizlikten ve boş önyargılardan kaynaklanıyor.

Örneğin maddi özendiricilere başvurmak sosyalizmin kuruluş ilkeleriyle çeli-

şir mi? Tüm sosyalist ülkelerde sosyalizmin kuruluş deneyleri göstermiştir ki maddi ve moral özendiriciler sosyalizmin gelişme ve kuruluş sürecini olumlu yönde etkilemektedir. Açık ki sosyalist inşaa, komünizmin maddi ve teknik temellerinin olgunlaştırılması ve komünizmin üst evresine geçiş birkaç yıl gibi kısa bir sürede olup bitmez. Bu, şu veya bu ülkeye göre değişmekle birlikte, görece olarak uzun bir tarihsel dönemi kapsar. Komünizmin birinci aşamasında -ki bu sosyalizm olarak da adlandırılıyor- henüz, herkesten yeteneğine göre ve herkese emeğine göre ilkesi geçerlidir. Bu aşamada fazla üreten fazla kazanır ve bu nedenle de gelir farkları henüz geçerlidir. Bundan, herkesten yeteneğine göre ve herkese ihtiyacına göre ilkesine geçilmesi, ancak sosyalist toplumun ekonomik, sosyal, kültürel her yönden ileri derecede gelişmesi, olgunlaşması, bir yandan ürünlerde bolluğun, diğer yandan sosyalist insanın heryönlü yaratılmasıyla mümkündür. Ama herhalde Devrimci Yol, bu işin parti fermanları ve bir anda olup biteceğini sanıyor. Oysa sosyalizmin inşası da, şu veya bu kişinin veya partinin istek ve iradesine göre değil, yasalara göre işler. Parti ancak bu yasaları iyi bildiği ve onlara uygun bir politika izlediği zaman sosyalizmin kuruluş sürecini olumlu yönde etkileyebilir. Bu yasalar iyi kavranmadığı ve onlara ters hareket edildiği zaman ise bu süreç sakatlanır, başarısızlıklar, gerilemeler görülür. Örneğin maddi özendiricileri küçümsemek buna varır. İşçi sınıfının iktidara gelmesiyle bütün işçilerin, bütün çalışanların ve geçmiş toplumdaki atakalan tüm insanların, birdenbire, sihirli bir deyimle dokunulmuşçasına, çalışmak için eşit derecede istekli olacaklarını, tam bir fedakarlık ve dürüstlikle çalışacaklarını herhalde hiç kimse düşleyemez. Bu aşamada henüz ürünler sınırlı, ihtiyaçlar ise geniştir. Eğer çalışan ve dürüst olanla tembel, sorumsuz ve kayıtarıcı olana aynı ücret verilseydi, bu yalnızca çalışanları ve dürüst işçileri cezalandırmakla sonuçlanırdı ve tembelliği, işe karşı kayıtsızlığı teşvik ederdi. Sosyalizmin kuruluş aşamasında bu tür bir eşitlik anlayışı bir utopyadır. Maddi özendiriciler bu aşamada çalışmaya, üretimi arttırmaya yönelik olarak önemli bir rol oynarlar ve bu yapılmadan sosyalizmin başarılı bir inşası düşünülemez. Lenin, sosyalist inşanın, "yalnızca coşkunluk üzerinde değil, büyük devrimde doğan coşkunluğun yardımı ile, kişisel çıkar, kişisel ilgilenme ve iktisadi muhasebe temeli üzerinde" sağlanabileceğini söylüyordu.

Devrimci Yol, Sovyetler Birliği'nin "toplumsal hayatta giderek daha çok bir tüketim toplumuna (siyahlar bizim sb.) benzemeye" yöneldiğinden söz ederken ne demek istiyor? Besbelli burada o, burjuva ideologlarının öteden beri gelişmiş kapitalist ülkeler için kullandıkları "tüketim toplumu" terimini benimseyip ulu orta kullanıyor. Bu ideologlar, kapitalist toplumun özünü gizlemeye yarar terimleri bulmakta, hatta bunların yardımıyla, sosyalist ülkelerle kapitalist ülkeler arasındaki temel ayrımları gizlemeye çalışmakta

ustadırlar. Onlar, ne idüğü belirsiz bu temrimle birbirine taban tabana zıt bu iki sistem arasında bir benzerlik kurmaya çabalamaktadırlar. Besbelli sosyalizm, üretim güçlerini kapitalizmden daha planlı, daha hızlı geliştirir. Sosyalist toplumda üretilen mal ve hizmetler giderek daha artan bir ölçüde halkın hizmetine sunulurlar. Acaba Devrimci Yol bunu bir kusur mu sayıyor? Birçok kişinin, sosyalist ülkelerde halkın yaşam düzeyinin yükselmesini, ihtiyaçların giderek daha artan ölçülerde karşılanmasını (bu tüketimin kat kat artması demektir) anlamadığı açık. Onlar bunu "burjuva işi" sanıyorlar!

Kapitalist toplumdaki burjuvaca tüketim hırsı, küçük burjuva maymun iştahlığı ile sosyalist toplumda halkın yaşam düzeyinin yükselmesi, sosyalist toplum insanının maddi ve moral alandaki ihtiyaçlarının daha artan bir biçimde karşılanması, diğer bir deyişle sosyalist refah, elbette apayrı şeylerdir. Sosyalizmin amacı aznaat eden bir yoksullar toplumu yaratmaktır. Tam tersine o, komünizmin üst evresine doğru evrimleşirken her alanda bir bolluğu da beraber getirir. Sosyalizmin maddi-teknik temelinin olgunlaşması bu bolluktan ayrı düşünülemez.

Günümüzde sosyalist toplumlarda, üretim artışı ile birlikte halkın yaşam düzeyinde sürekli bir yükselme oluyor. Diğer bir deyişle, sosyalist toplum insanı yıldan yıla daha iyi beslenme, giyinme, daha iyi bir eğitim görme, daha iyi bir konutta barınma, dinlenme ve yeteneklerini geliştirme olanağına kavuşuyor. Bundan daha doğal ve gerekli birşey düşünülebilir mi? Ortaklaşa çalışan ve üreten bu insanların emek ürünlerinden giderek daha çok yararlanmaları hakları değil midir?

Besbelli, bütün toplumlar üretir ve tüketirler. Sosyalist toplum ise, kendisinden önceki sınıflı toplumlarda varolan parazit sınıfları tümüyle ortadan kaldırarak, üretimi ve tüketimi daha üst düzeylere çıkarır. Sosyalist ülkelerde artan tüketim düzeyi, hem de devrimciliğin adına dudak bükme, buna bakarak onları kapitalist toplumlara benzetmek, sosyalist toplumun geleceği ve niteliği konusunda sağlam bir görüşe sahip olunmadığını gösterir.

Kapitalist toplumda geniş tüketim olanağı, üretime katılmayan bir avuç kapitaliste sağlanmıştır. Sosyalist toplum ise bu olanağı kapitalistin elinden alır ve bizzat üreten insana tanır. İki sistem arasında tüketim konusundaki başlıca fark işte budur.

Devrimci Yol, Sovyetler Birliği'nde "kitlelerin depolitizasyonu"ndan söz ederken de, bunun kanıtlarını göstermeye gerek duymuyor. Acaba nasıl oluyor bu? 1950'lerden bu yana kitleler ülkenin politik yaşamına daha mı az katılıyorlar? İç ve dış sorunlara karşı ilgileri azalmıyor mu? "Revizyonist bir klik" kitleler üzerinde diktatörlük uygulayıp onları devlet yönetiminin dışına mı itiyor? Devrimci Yol, hiç bir tahlil getirmeden, hiçbir somut örnek göstermeden Sovyetler Birliği'nde kitlelerin politik etkinliğinin azaldığını veya onların politikadan uzaklaştırıldığını ileri sürerken de bu ülkedeki somut duru-

mu göz önüne almamış, ve kuşku yok, ciddi -hatta birazcık ciddi- bir incelemeye gerek duymamıştır. Bu nedenle, bu konuda söyledikleri de tümüyle objektif gerçeklerle çelişiyor. Devrimci Yol, öteden beri burjuva ideologların sosyalist ülkelere yönelttiği propagandadan etkilenmiş ve kulak dolgunluğuna dayalı suçlamalar yöneltmiştir.

Sovyetler Birliği'nde kitlelerin politik etkinliğinin azalması veya büyük ölçekte politika dışına sürüklenebilmeleri için iki şey olmalıdır: a) Kitlelerin bilinç düzeyinin düşmesi, b) Sosyalist devlet biçiminin terkedilmiş veya yozlaştırılmış olması.

Sovyet sistemine karşı önyargılardan yola çıkmayan hiçbir ciddi araştırmacı ya da gözlemci, bu ülkede kitlelerin bilinç düzeyinin düştüğünden söz edemez. Tersine, bu ülkede her geçen gün giderek daha kültürlü, daha gelişkin bir toplum doğuyor. Üstelik burada, kültür ve eğitim olanakları bir avuç kapitalistin elinde değildir, tüm topluma mal edilmiştir. Sovyet emekçilerinin eğitim düzeyine ilişkin olarak daha önce verilen rakamlar bunu açıkça gösteriyor. Merkezi ve yerel olarak çıkan 8000 binin üstünde gazete toplam olarak 200 milyon dolayında bir baskıya ulaşıyor. Ayrıca 5200 dolayında dergi ve öteki periyodikler, bilim, kültür ve politika alanında Sovyet insanının eğitimine, aydınlanmasına yardımcı oluyor. Gerek basın, gerek radyo televizyon, gerekse okullar ve diğer kültür kurumları, kapitalist ülkelerde yapıldığı gibi gerçekleri kitlelerden gizlemeye, onları sömürücü sınıfların yararına şartlandırmaya değil, tam tersine, onların bilgi ve kültür düzeyini yükseltmeye, dünyamızda olup bitenlerin doğru biçimde kavranmasına ve geçmişten kalan yanlış önyargıların, şartlanmaların silinmesine hizmet ediyor. Sovyet insanı Vietnam'da, Angola'da, Nikaragua'da ve dünyanın öteki yerlerinde ne olup bittiğini günü gününe izliyor. Bu nedenledir ki Sovyet toplumu dünyamızdaki herhangi bir toplumdaki çok daha bilinçlidir. Sovyet sendikaları Vietnam halkının kurtuluş mücadelesini desteklemek için "kırmızı cumartesi"ler ilan ettikleri zaman, yüz milyonu aşan Sovyet emekçileri, bu bilinçle, tatil gününde gönüllü çalışmaya koşmakta idiler.

1977 Ekiminde kabul edilen yeni Sovyet Anayasası'na ilişkin olarak ülke düzeyinde açılan tartışma, Sovyetler Birliği'nin politik yaşamında kitlelerin etkinliğini gösteren örnek bir olaydır. Merkez Komitesinin hazırladığı anayasa taslağı Haziran 1977'de tartışmaya açıldı ve bu dört ay sürdü. Bu süreçte işletmelerde, enstitülerde, kollektif çiftliklerde, askeri birliklerde, Birlik Cumhuriyetleri'nin yerel ve yüksek sovyetlerinde 1,5 milyon dolayında toplantı yapıldı. Bu toplantıların tümünde tasarı onaylandı. Bu tartışmalara ülkenin yetişkin nüfusunun 4/5'i kadar olan 140 milyon kişi katıldı. Anayasa ile ilgili olarak Parti komitelerine, hükümet kuruluşlarına, gazetelere, radyo ve TV bürolarına milyonlarca mektup gönderildi. Anayasa maddelerinde değişiklik yapılması, bunların daha da yetkinleştirilmesi

veya onlara ek yapılması için 400.000 dolayında öneri yapıldı.

Anayasa taslağı üzerindeki tartışma, ülke ölçüsünde Sovyet toplumsal yaşamının temel önemdeki yönleri üzerinde bir görüş alış-verişi düzeyine yükseldi. Sovyet toplumunun ekonomik ve kültürel alandaki büyük başarılarının vurgulanmasının yanı sıra, çeşitli işletmeler, bakanlıklar vb. kurumlardaki günlük işlerin aksamasına, yanlışlara yönelik eleştiriler ve bunların giderilmesi için öneriler yapıldı.

Anayasa komisyonu önerileri dikkatle değerlendirdi, 110 maddede değişiklik yaptı, ayrıca yeni bir madde ekledi. Birçok öneri ilgili işletme ve bakanlıklara iletildi.

Son biçimiyle Anayasa, Sovyetler Birliği Yüksek Sovyeti Prezidyumu tarafından onaylandı. (Kaynak: History of The USSR, The Era of Socialism, Progress Publishers, Moscow).

Bu, sosyalist bir ülkede anayasanın hazırlanmasında kitlelerin aktif katkısı, rolünü gösteren bir örnektir. Bunun benzeri, en demokratikleri dahil, hiçbir burjuva ülkede görülemez. Kapitalist ülkelerde kitleler bizzat yasaların tartışılmasına katılma olanaklarından yoksundurlar. Bu iş burjuva politikacılar ve burjuva basını kendi arasında yapar. Kitlelere ise yalnızca, bir boğa güreşi seyrederek gibi, burjuvazinin sözcülerinin demokrasi üzerine yaptıkları gürültüyü kenardan seyretmek düşer. Yasaların halk oyuna sunulduğu durumlarda bile kitlelere evet veya hayır oyu vermekten başka birşey düşmez. Ve zaten onlar çoğunlukla, önerine uzatılana evet demek için yeterince şartlandırılmış ve "eğitilmiş"lerdir...

Burjuva ideologları, eskiden beri, sosyalist ülkelerde kitleleri politik etkinlikten yoksun saymakta ve onları, parti yönetimi tarafından alınan her karara tartışmasız boyun eğen bir sessizler yığını gibi göstermeye çabalamaktadırlar. Devrimci Yol da, ne yazık ki, "kitlelerin depolitizasyonu" ve benzeri iddialarla onlarla paralel bir konuma düşmüştür.

Bir kez Sovyetler Birliği'nde kitleler ve tek tek her yurttaş tartışma ve eleştiri olanaklarına sahiptir. Ülkede çıkan gazete ve dergilerin konuları arasında, şu veya bu uygulamaya ilişkin olarak yapılan eleştiriler, hataların ve yanlışların giderilmesi yönündeki öneriler beşte bir yer kaplıyor. Her yıl SBKP Merkez Komitesine bir milyon dolayında mektup geliyor, bunlar inceleniyor, cevaplandırılıyor ve gereği yapılıyor. Pravda, İzvestiya gibi büyük gazeteler dahil, basın-yayın organlarında bu türden binlerce eleştiri ve öneri mektubu yayınlanıyor. İlgili bakanlıklar ve diğer sorumlular bunlara çoğu kez cevap veriyorlar.

Daha da önemlisi, burjuva ideologlarının bir türlü kavramak istemedikleri gerçek, sosyalist bir ülkede emekçi halkın bizzat kendisinin yönetmesi olgusudur. Sovyet Sisteminin iki temel unsuru Komünist Partisi ve işçilerin daha 1905 devrimi sırasında bizzat kendilerinin yarattığı bir örgüt biçimi olan sovyetlerdir. Ekim devriminden sonra sovyetler proleter-

yanın iktidar organlarına dönüştüler. Sovyetler geniş emekçi yığınlarını kapsıyor. Parti sovyetler içinde örgütlenmiştir ve devlet yönetiminde önderlik rolü oynuyor. Bu konuda şöyle diyordu Lenin: "İktidar partisi olarak biz, sovyetlerin 'doruğu' ile partinin 'doruğunu' birbirine kaynaştırmadan edemeyiz: bizde bunlar kaynaşmış durumdadır ve böyle kalacaktır."

Devrimin ertesinde Sovyetler Birliği'nde kapitalistlerden, toprak ağalarından oluşan bir avuç sömürücü imtiyazlarından ve politik haklarından yoksun kılınırken o güne dek yasal olarak ya da fiilen politik haklardan yoksun olan onmilyonlarca emekçi politik yaşamın içine çekildi, ülkede farklı nitelikte, ama çok daha geniş bir proleter demokrasiye hayata geçti. Toplumun ezici çoğunluğunu oluşturan işçiler ve köy emekçileri, ekonomik ve sosyal her alanda işçilerin yönetimini ele aldılar. Lenin bu yeni tipte proleter demokrasisini en ileri bunjuva demokrasisinden bile "milyon kez daha demokratik" olarak nitelendiriyordu.

Sovyet sistemi, o günden bu yana temel ilkeleriyle, özünü değişmedi, ama gelişip olgunlaştı.

Sovyetler 1917 devrimi ertesinde "İşçi, Köylü ve Asker Sovyetleri" olarak adlandırılıyordu. Emperyalistlerin müdahalesi ve iç savaşın yarattığı ağır koşullar nedeniyle ülke nüfusunun ancak %2-3'ünü oluşturan devrik sömürücü sınıflar seçim hakkından yoksun tutuldular. Daha sonraki yıllarda sömürücü sınıfların ortadan kaldırılması ve sosyalizmin temellerinin inşası üzerine Sovyet temsil sistemi de daha ileri düzeyde demokratikleştirildi. 1936 Anayasası, eski sömürücülere konmuş olan seçimlere katılmama yasağını kaldırdı. Sovyetlerin adı "Çalışan Halkın Temsilcileri Sovyetleri" olarak değiştirildi ve genel, eşit, doğrudan ve gizli oy sistemi geçerli kılındı. Eski sistemde "sovyet kongreleri" olarak adlandırılan üst sovyetler alt sovyetlerin temsilcileri tarafından oluşturulurken, yeni sistemle, yerel ve yüksek sovyetlerinin tümünün doğrudan halk oyuyla seçimi usulü getirildi.

Bunu izleyen 40 yıllık dönemde ülkede sosyalizmin gelişip olgunlaşması ve proleterya diktatörlüğü devletin tüm halkın devleti biçimine evrimleşmesi nedeniyle, sovyetlerin adı da, Sovyet toplumunun yeni yapısına uygun olarak "Halk Temsilcileri Sovyetleri" biçiminde değiştirildi.

18 yaşına ulaşmış tüm Sovyet yurttaşları seçme ve seçilme hakkına sahiptirler. 1977 Anayasası, Yüksek Sovyet'e seçilme yaşını 23'ten 21'e indirdi.

1980 yılında 176 milyon kişi (seçmenlerin %99'u) oy kullandı, Birlik Cumhuriyetleri ve Otonom Cumhuriyetlerin Yüksek Sovyetleri ve Yerel Halk Temsilcileri Sovyetleri (toplam olarak 51.000 sovyet) için 2,2 milyon temsilci seçti. 118.000 seçmen listelerdeki adaylara karşı olumsuz oy kullandı; 77 seçim bölgesinde adaylar yeterli oyu (oyların % 50'den fazlası) alamadıkları için seçilemediler.

Sözkonusu 2,2 milyon temsilcinin %43,3'ü işçi, % 25'i kolektif çiftlik emekçisi, % 31,7'si ise büro işçileri ve çalışan halkın diğer kesimlerinden oluşuyor. Bu temsilciler 100'ü aşkın ulusu ve ulusal azınlığı temsil ediyorlar. Temsilcilerin hemen hemen yarısı kadın ve üçte biri 30 yaşın altındadır. Komünist Partisi üyeleri % 43,1'i oluşturuyor, geriye kalan % 56,9 ise parti üyesi değildirler.

Bugün,SSCB Yüksek Sovyeti üyelerinin % 51'i işçi veya kolektif çiftlik emekçisi, üçte biri kadındır. 30 yaşının altında olanlar % 21,1'i oluşturuyor. SSCB Yüksek Sovyetinde 61 milliyetten temsilci vardır.

Sovyet sisteminin bir özelliği seçmenle temsilci arasındaki sıkı bağıdır. Bu bağ, kapitalist sistemde olduğu gibi seçimden seçime dört-beş yılda bir oluşmuyor. Seçmenler temsilciye direktif verebiliyorlar, temsilci seçmenlere hesap vermek zorundadır ve gerektiğinde temsil yetkileri geri alınabilir.

Halk Temsilcileri Sovyetleri, seçmen direktiflerini ekonomik ve sosyal gelişme planlarının yapımında, bütçenin düzenlenmesinde dikkatle göz önüne alarak gerçekleştirilmesi için çaba göstermek ve sonuçları hakkında yurttaşlara bilgi vermek zorundadırlar.

Sözkonusu direktifler seçmen toplantılarında saptanır. Bunlar ekonomi ve kültür sorunlarına, devlet aygıtının çalışmasına vb. çeşitli konulara ilişkin olabilir. Her seçim döneminden önce, seçmenler temsilcilerine bu türden bir milyon dolayında direktif verirler ve bunların büyük bölümü yerine getirilir.

Yüksek Sovyet'in üyeleri en az yılda bir, yerel Sovyetlerini üyeleri ise en az altı ayda bir kez olmak üzere seçim bölgelerindeki seçmenlere çalışmalarına ilişkin olarak hesap vermek zorundadırlar. 1981 yılında temsilcilerin %98'i, buna uygun olarak çalışmalarını hakkında seçmenlerine rapor verdiler. Bunun için 3.991.000 toplantı düzenlendi ve bu toplantılara katılan 207 milyon kişi raporları tartıştı.

Lenin, "seçmenlerin kendi seçtiklerini geri çağırma ve bunu hayata geçirme haklarının olmadığı hiçbir temsili kurum ya da temsilciler meclisinin gerçekten demokratik ve halkın iradesini gerçekten temsil eder nitelikte sayılmayacağını" öne sürmüştü. Bu tür bir uygulamaya kapitalist ülkelerde çok ender olarak rastlanabilir. Oysa Sovyet sistemi bu ilkeyi tam olarak hayata geçirmiştir. Son 20 yıl içinde seçim bölgeleri, çalışmasını beğenmedikleri 8000 dolayında temsilciyi yerel sovyetlerden, 100 temsilciyi Birlik Cumhuriyetleri ve Otonom Cumhuriyetlerin Yüksek Sovyetlerinden, 12 temsilciyi de SSCB Yüksek Sovyeti'nden geri çağırılmışlardır. (Kaynak: Anatoly Lukyanov, SSCB'de Halk İktidarı, Socialism: Theory And Practice, Ekim 1982)

Bütün bunlar Sovyetler Birliği'nde kitlelerin, hiç te Devrimci Yol'un iddia ettiği gibi "depolitize" olmadıklarını, tam tersine, tarihte eş görülmemiş biçimde politikanın içinde ve aktif olduklarını, Sovyet halkının kendi kendini yönetmede son derece ileri ve başarılı bir sistem yarattığını

ve bunun günden güne etkinleştiğini gösteriyor. Kapitalistler, yönetimi kendi tekeline alarak emekçi kitleleri politika dışında ve pasif tutmaya çalışırlar. Sovyet sisteminde ise yönetim bizzat emekçi halkın elindedir. Sömürücü sınıfların çoktandır tarih sahnesine karıştığı bu ülkede politikayı belirleyen ve yürütenler emekçilerin ta kenidisi. Sovyetler Birliği'nde yönetenlerle yönetilenleri böylece mekanik biçimde birbirinden ayıran (kapitalist dünyada onlar gerçekten de birbirinden ayırır, aralarında uçurumlar vardır), kitleleri politika dışı ve sessiz bir yığın durumunda gösteren Devrimci Yol, sanki bu ülkeden değil bambaşka bir şeyden söz ediyor!

Ve bütün bunlar, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kuruluş sürecinde hiç de bir gerileme ya da yerinde saymanın sözkonusu olmadığını, tersine, sosyalist toplumun ekonomik ve kültürel gelişmesinin tüm canlılığı ile devam ettiğini, sosyalist demokrasisinin etkinleştiğini ve toplumun gelişmiş sosyalizm koşullarına, komünizmin maddi ve teknik temellerinin inşasına ulaştığını gösteriyor. Günümüz Sovyet toplumunda artık bir geriye dönüş ihtimalinden söz etmek gülünçtür. Bir restorasyon umudunu besleyebilecek sömürücü sınıflar çoktan tarihe karışmışlardır. Restorasyon umudu, olsa olsa Soljenitzin türünde bir ruh hastalığı olarak, geçmişe özlem ve emperyalist dünyaya hayranlık duyan şu ya da bu kişide kendini gösterebilir ki bu da herhalde ciddiye alınmaz.

Stalin, daha 1926'larda şöyle diyordu: "Kapitalizmin basit restorasyonu artık olanaksızdır, çünkü bizde iktidar, proleter iktidardır, büyük sanayi proleteryanın elindedir, ulaştırma ve krediler proleter devletin elindedir. Köydeki farklılaşma eskiden vardı, boyutlara varamaz..." (Stalin, Leninizmin İlkeleri, Sol Yayınları, s.184).

Stalin'in "kapitalizmin basit restorasyonu artık olanaksızdır," biçimindeki saptaması, zorlu iç savaş ve emperyalist müdahale döneminin üç-dört yıl sonrasında da ve sosyalizmin kuruluş sürecinin de başlarında söyleniyordu. Kulaklar (kapitalist ilişkileri kırdan temsil eden zengin köylülük) henüz tasfiye edilmemişti.

Kırsal kesimde kulakların ortadan kaldırılması ve kolektif kooperatifçiliğin Sovyet tarımını tümüyle kapsamaması ancak 1936-37'de tamamlanabildi. Böylece tarım alanında da kapitalist ilişkiler tümüyle son buldu. Bu aşamadan sonra Sovyet toplumunda artık bir geriye dönüş umudunu besleyebilecek veya bu türden çabalara girişebilecek bir gücün kalmadığı açıktır. Böyle bir umut belki emperyalist saldırıdan beklenebilirdi. Ama Alman faşizminin ezilmesi ve Sovyetler Birliği'nin emperyalistlerin çıkardığı 2. büyük savaştan da zaferle çıkmasından, bir dizi yeni ilkenin sosyalizme geçmesinden ve dünyamızda sosyalizm ve ulusal kurtuluş güçlerinden yana yeralan tüm öteki büyük değişmelerden sonra böyle bir umudun artık en güçlü emperyalist devletlerin bile gönlünde kalmadığı son derece açıktır. Nesnel durum böyleyken Devrimci Yol'un hala Sovyetler Birliği'nde bir geriye

dönüş tehlikesinin olanaklı olduğundan söz etmesi sadece gülünçtür.

Geçiş Dönemi ve Proleterya Diktatörlüğü

Devrimci Yol, böyle bir yanlış neden varıyor? Çünkü o, sosyalist toplumlardaki somut durumu, ortaya çıkan sorunları ve bunların çözümünü için gösterilen çabaları, kazanılan zengin deneyimi inceleme gereğini duymuyor, bu zengin deneyimin öğrettiklerini kavramak için çaba göstermiyor. O, kimi yanlış önyargılardan yola çıkıyor ve bu önyargılara haklılık kazandırmak için Marks ve Lenin'in yazılarında kendisine kaynak arıyor, bu kaynakları zorluyor, çarpıtıyor. Oysa Marksizm-Leninizm herşeyden önce somut durumun somut tahlilini ve teorisinin somut tarihi koşullara yaratıcı biçimde uygulanması gereğini vurgular.

Devrimci Yol, kapitalist toplumla komünist toplum arasındaki geçiş dönemini komünist toplumun üst evresine, sınıfsız toplumun tam olarak kurulması aşamasına kadar uzatıyor ve tüm bu sürede proleterya diktatörlüğünün biçim ve işlevinin hiç değişmeden kalacağını, kalması gerektiğini savunuyor.

Bu anlayıştaki birinci yanlış geçiş döneminin süresine ilişkindir. Devrimci Yol, onu komünist toplumun üst evresine kadar uzatırken yanlış. Marks'in sözünü ettiği "devrimci geçiş dönemi" kapitalizmden komünizmin ilk evresine, sosyalizme geçiş dönemidir. Lenin'in de restorasyon umut ve girişimlerinden söz ettiği dönem besbelli budur. Sovyetler Birliği bu dönemi 1936'larda tamamlamış ve bundan böyle sosyalizm kendi temelleri üzerinde yükselmeye başlamıştır.

Ama besbelli, komünizmin birinci evresinin, yani sosyalizmin de bir gelişme süreci vardır, bir evreden ötekine geçiş, bunun için maddi-tekniğin temelini, sosyal ve kültürel yapının yeterince gelişip olgunlaşmasına bağlıdır. Sovyetler Birliği'nde şimdi bu süreç yaşanıyor. Sosyalist toplum gelişip olgunlaşmış ve komünizmin üst evresine, sınıfsız topluma geçiş için maddi ve teknik koşulların ve ona uygun kültür ve moralin yaratılması hazırlıklarına girişmiştir.

Bütün bu dönemde proleterya diktatörlüğü hiç değişmeden, ilk gündeki gibi kalabilir mi? Besbelli kalamaz. Onun değişmeden kalacağını sanmak, altyapı-üst yapı arasındaki diyalektik bağıntıdan birşey kavramamak demektir.

Devrimci Yol'a göre, SBKP, 22. Kongresinde proleterya diktatörlüğü devletinin tüm halkın devletine dönüştüğünü saptamakla, geçiş dönemi için zorunlu olan proleterya diktatörlüğünü reddetmiş, böylece sosyalizmin kuruluş sürecini tehlikeye düşürmüş ve bir geri dönüşe yolu açmıştır.

Yukarıdan beri söylediklerimiz, durumun hiç de Devrimci Yol'un iddia ettiği gibi olmadığını göstermeye yetiyor. Ama sözkonusu yanlış daha da açığa kavuşturmak bakımından proleterya diktatörlü-

ğü ve sosyalist toplumda devletin işlevi üzerinde de kısaca duralım.

Besbelli devletin de demokrasinin de sınıfsal bir içeriği vardır. Tarihte devlet ezenlerin ezilenler üzerindeki baskı aracı olarak ortaya çıktı ve bugün de sınıflı toplumlardaki rolü budur. Komünizmin ileri aşamasında devlet ortadan kalkacaktır; ama ilk aşamada, sosyalizmde ona gerek vardır. Nasıl burjuva toplumunda, ister faşizm, ister burjuva demokrasisinde olsun, devlet burjuvazinin elinde sömürülen sınıflara karşı bir baskı aygıtı, bir diktatörlük aracı ise, proleter devleti de, en başta, işçi sınıfının sömürücü sınıflar üzerindeki baskı aygıtı, diktatörlük aracıdır. Proleterya diktatörlüğü olmadan devrik sınıfların direnişi kırılmaz ve kapitalizmden sosyalizme devrimci dönüşümler sağlanamaz. Diğer yandan, proleterya diktatörlüğü, sömürücü sınıflar üzerinde diktatörlük, halk içinse demokrasi demektir. Sömürücüler alt edildiği ve sınıf olarak ortadan kaldırıldıkları zaman doğal olarak demokrasinin sınırları genişler ve sınıfların tüm olarak ortadan kalkmasıyla Lenin'in deyişiyle "ancak ve ancak o zaman gerçekten tam gerçekten hiçbir istisna tanımayan bir demokrasi olanaklı duruma gelecektir ve uygulanacaktır. Ancak ve ancak o zaman demokrasi sönmeye başlayacaktır".

Günümüzde Sovyet toplumunda sömürücü sınıflar artık varolmadığına göre, proleteryanın elinde sömürücülere karşı bir baskı aygıtı olarak devlete gerek olduğundan söz edilemez. Öylese devlet neden hala varolmakta devam ediyor? Bir kez, proleter devletin, sömürücülere karşı bir baskı aygıtı olmaktan öte fonksiyonları da vardır. Bu konuda Lenin şöyle diyor:

"Proleteryanın, sömürücülerin direncini bastırmak için olduğu kadar, nüfusun büyük yığını -köylülük, küçük burjuvazi, yarı-proleterler- sosyalist ekonominin "kurulması" içinde yönetmek için de devlet iktidarına, merkezi bir güç örgütüne, bir zor örgütüne gereksinimi vardır." (Devlet ve İhtilal, Bilim ve Sosyalizm Y. s.39).

İkincisi, devletin ortadan kalkması, sosyalist toplumun gelişmesi ve komünizmin üst evresine doğru olgunlaşmasıyla bir süreç içinde ve tedricen gerçekleşir.

Sovyetler Birliği'nde, sömürücülerin direnci devrimin ilk 5-6 yılı içinde kırıldı ve onlar ilk 20 yıllık dönemde ortadan kaldırıldılar. Sosyalist ekonominin kuruluşu sürecinde "nüfusun büyük yığınına" (köylülük, küçük burjuvazi ve yarı-proleterler) öncülük etme, onları yönetme işinde de proleterya büyük mesafe aldı ve toplumsal yapıda büyük değişmeler oldu. Öyleki bugünkü Sovyet toplumunda yarı-proleter bir tabaka, küçük burjuvazi diye bir sınıf artık yoktur ve köylülük büyük değişmeler geçirmiş, sosyalist üretim ilişkileri içinde işçi sınıfına yaklaşmıştır.

Bugünkü Sovyet toplumu işçi sınıfı, kolektif çiftlik emekçileri ve entelijensiyadan oluşuyor. İşçi sınıfı her bakımdan gelişip olgunlaşmıştır. 1980 rakkamlarına göre sayıca 80 milyona (çalışan nüfusun üçte ikisi) ulaşmıştır. Sovyetler Birliği iş-

çi sınıfının kültür, bilinç ve örgütlülük düzeyi son derece yüksektir.

Devrimci Yol, Sovyet köylüsündeki nitel değişmeyi de kavramamıştır. O, Sovyetler Birliği'nde hala kolhoz mülkiyetinin varlığından söz ederek, komünizmin birinci aşamasına (yani sosyalizme) geçilemediğini iddia etmektedir. Oysa Sovyetler Birliği'nde kooperatifler, özel adıyla Kolhozlar tarımda sosyalizme geçişin bir biçimi olarak ortaya çıktılar. Daha ilk yıllarda, kooperatifleşmeye yol gösteren makalelerde Lenin, "Kooperatifçiliğin basit gelişmesi, bizim için sosyalizmin gelişmesi ile aynı şeydir," diyordu. Stalin ise sorunun çözümünü aynı yolda görüyordu:

"Çünkü köylülüğün yoksulluk ve yarıdan kurtulmak için proleterya ile ittifaktan başka, sosyalist sanayi ile ittifaktan başka, köylülüğün kitle halinde kooperatiflere katılmasıyla köylü ekonomisinin sosyalist gelişmenin genel yoluna girip onun bir parçası haline gelmesinden başka bir çıkar yolu yoktur ve olamaz."

Tarımda sosyalizmin kuruluşu bu yolu izledi ve devrimin ilk 20 yılı içinde kolektif kooperatifçilik tamamlandı. Günümüzde Sovyetler Birliği'nde 21.600 devlet vardır. Devlet çiftlikleri sanayide olduğu gibi tüm halkın mülkiyetindedir. Kolektif çiftlikler ise onu ortaklaşa işleten emekçilerin (bunların sayısı 5 bin, 10 bin ve daha fazla olabilir) mülkiyetindedirler. Diğer yandan, topraklar kamunundur ve bu çiftlikler pek çok bağla sosyalist sanayiye bağlıdır, sosyalist ekonominin bir parçasıdır.

Tarımın modernleşmesi, kolhozların daha büyük üniteler içinde birleşmeleri, kolhoz emekçilerinin eğitim, kültür düzeylerinin ve bunun yanı sıra gelir durumlarının yükselmesi ve işçi sınıfına yaklaşması ile köyle kent arasındaki fark da giderek azalmaktadır.

Bir kolektif çiftlik emekçisi olan bugünkü Sovyet köylüsünün işçi sınıfı ile arasında uzlaşmaz sınıf çelişkileri yoktur. O da, kolektif yaşam içinde sosyalist bir kişilik kazanmakta, sosyalizmin kuruluşuna aktif olarak katılmaktadır.

Bilim adamı, ekonomist, eğitimci, edebiyatçı, sanatçı vb. mesleklerde sosyalist toplumun maddi ve moral inşasına aktif biçimde katılan sosyalist toplum aydınlarının da gelişen sosyalist toplum içinde işçi sınıfı ile uzlaşmaz bir çelişkileri yoktur. Eğitim ve kültür düzeyinin hızla yükselişi ile işçiler, kolhozcu köylüler ve aydınlar arasındaki farklar da giderek kapanmaya yüz tutmaktadır. Sovyet toplumu, bir yandan köyle kent, diğer yandan kafa emeği ile kol emeği arasındaki farkları azaltarak, genel yaşam ve kültür düzeyini yükselterek sınıfsız topluma, yani komünizmin üst evresine geçiş hazırlığı yapmaktadır.

Sovyet toplumunda işçi sınıfının yönetici ve önder rolü bugün de devam ediyor, üstelik bu onun nitel ve nicel gelişimiyle daha da önem kazanmıştır. Ancak sosyalizmin bu gelişme aşamasında ve göreve toplumunun bugünkü yapısı göz önüne alındığı zaman, onun, kolhozcu

köylüler ve aydınlarla ilişkisinin baskı ve diktatörlük ilişkileri değil, aynı amaca yönelmiş sınıf ve grupların dostça ve kardeşçe dayanışma ilişkileri olacağı açıktır.

1981'de 17,5 milyon üyesi olan SBKP, sanayi işçilerinin yanı sıra, kolhozcu köylülerin ve aydınların da; sosyalizmin kuruluşuna aktif biçimde katılan en bilinçli ve fedakar unsurlarını örgütüyor.

İktidar organı olan Sovyetler, Komünist Partisi'nin önderliğinde tüm halkın aktif katkısı ile oluşturuluyor, daha doğrusu halk, bu organlar aracılığıyla yönetiyor. Bugünkü Sovyet devleti belli bir sınıfın imtiyazlarını korumaya yarayan bir aygıt değildir. Devleti kuran, en güçlü, en iyi örgütlü olan ve toplumu yöneten işçi sınıfı, sınıfsız bir toplum için savaşıyor. İşçiler, kolhozcu köylüler ve aydınlar, birlikte sosyalizmin zaferi için çalışıyorlar, aralarında uzlaşmaz karşıtlıklar yoktur ve temel çıkarları birdir. İşte bütün bu gelişme ve değişimler ülkede demokrasiyi yetkinleştirmiş ve proletarya diktatörlüğü devletinin tüm halkın devletine evrimleşmesine yol açmıştır. Bu, aynı zamanda, Engels'in sözünü ettiği devletin sönmeye sürecinde önemli bir adım oluşturur.

Belirleyici özelliğiyle bir sınıfın baskı aracı olan devlet tüm halkın, ya da tüm toplumun temsilcisi durumuna gelebilir mi? Besbelli, uzlaşmaz çelişkilerin yer aldığı sınıflı bir toplumda, sömürücü bir sınıfın elinde devlet asla bu duruma gelmez. Devletin bu duruma gelmesi, sosyalist bir toplumda ve sınıfların ortadan kalkması süreci içinde mümkündür, hatta kaçınılmazdır. Bu, aynı zamanda, devletin ortadan kalkma koşullarının da ortaya çıkması demektir. Buna ilişkin olarak Engels şöyle diyordu:

"Proletarya devlet iktidarını ele geçirir ve üretim araçlarını önce devlet mülkiyeti durumuna dönüştürür. Ama, bunu yapmakla, proletarya olarak kendi kendini ortadan kaldıran, bütün sınıf ayrımları ile sınıf karşıtlıklarını, ve aynı biçimde, devlet olarak devleti de ortadan kaldıran (...) Devlet, ... sonunda gerçekten tüm toplumun temsilcisi (sb) durumuna geldiği zaman, kendikendini gereksiz kılar. Baskı altında tutulacak hiçbir toplumsal sınıf kalmayınca, sınıf egemenliği ve üretimdeki güncel anarşi üzerine kurulu bireysel yaşama savaşımı ile birlikte, bunlardan doğan çatışma ve aşırılıklar da ortadan kalkınca, artık baskı altında tutulacak hiçbir şey yok demektir ve özel bir baskı iktidarı, bir devlet, zorunlu olmaktan çıkar. Devletin gerçekten tüm toplumun temsilcisi olarak görüldüğü ilke eylem-üretim araçlarına toplum adına elkonması- (sb) aynı zamanda onun devlete özgü son eylemidir de. Devlet iktidarının toplumsal ilişkilere karışması, bir alandan sonra bir başkasında gereksiz duruma gelir ve sonra kendiliğinden uykuya dalar. Kişilerin hükümeti yerini, şeylerin iradesi ve üretim ilişkilerinin yönetimine bırakır. Devlet "ilga" edilmez, söner." (Engels, Lenin'in Devlet ve İhtilal adlı eserinden naklen, Bilim ve Sosyalizm Y. s. 26-27).

Engels, devleti "gerçekten tüm toplumun temsilcisi" durumuna getiren ilk eylemin üretim araçlarına toplum adına elkonması olduğunu belirtiyor. Sovyetler Birliği'nde ve birçok sosyalist ülkede bu iş

çoktan yapılmıştır. Buna bakarak, devletin, otomatik olarak, üretim araçlarına toplum adına elkonduğu anda, tüm toplumun temsilcisi durumuna geldiği ve hemen ortadan kalkması gerektiği sonucuna varılabilir mi? Besbelli böyle düşünmek, Engels'in görüşlerini ve bir bütün olarak diyalektik materyalizmi karikatüre çevirmek olur. Açıkta ki Engels, görüşlerini son derece öz, sistemli ve berrak biçimde sunuyor, ayrıntılara inmiyor; o, gelişmenin ana eğilimini belirliyor. Üretim araçlarına toplum adına elkonması, devletin tüm toplumun temsilcisi durumuna gelmesi için temel önkoşulları yaratır ve buna ilişkin süreci başlatır. Bu sürecin başlarında, üretim araçlarına elkoymanın yanı sıra, sömürücü sınıfların direnişini kırmak ve sosyalizmden kapitalizme geçiş için devrimci dönüşümleri tamamlamak, sosyalizmin temellerini başarıyla inşa etmek gerekir. Ancak böylece, "baskı altında tutulacak" hiçbir toplumsal sınıf kalmaz, demokrasinin sınırları genişler, üretimdeki güncel anarşi üzerine kurulu bireysel yaşam son bulur, toplum "şeylerin idaresi" ve "üretim ilişkilerinin yönetimi"nde ileri düzeyde örgütlenir, bu bir alışkanlık durumuna gelir ve giderek gereksiz duruma gelen devlet "uykuya dalar" veya "söner".

Demek ki devletin işlevindeki değişimler ve bu işlevin giderek tümenden ortadan kalkması, bir anda olup biten bir şey değil, işçi sınıfının iktidarı ele alışından başlayarak komünist toplumun üst evresine kadar uzanan bir süreç içinde düşünülmelidir. Bu süreç içinde devletin işlevi de tedrici bir değişime uğrar.

Devlet ve demokrasi ilişkilerini inceleyen Lenin, konuyla ilgili olarak şöyle diyor:

"Demokrasi bir devlet biçimidir, çeşitli devlet biçimlerinden biridir. Öylese her devlet gibi, demokrasi de, zorun, örgütlenmiş olarak, sistemli biçimde insanlara uygulanmasıdır. İşin bir yanı bu. Ama, öte yandan demokrasi yurttaşlar arasındaki eşitliğin, herkeste eşit olarak devletin biçimini belirleme ve onu yönetme hakkının resmen tanınması anlamına gelir. Öyleyse bundan şu sonuç çıkar ki, demokrasi, gelişmesinin belirli aşamasında, önce, proletaryayı, bu devrimci anti-kapitalist sınıfı birleştirir, sonra da, onun, cumhuriyetçi de olsa, burjuva devlet makinesini, yani sürekli orduyu, polisi bürokrasiyi yıkmasını, parçalamasını, yeryüzünden silip atmasını ve onlar yerine milise katılan silahlı işçi yığınları, sonra kerteli olarak, tüm halk biçimi altında (sb) daha demokratik, ama gene de bir devlet makinası olmaktan geri kalmayan bir devlet makinesini geçirmesini sağlar.

"Burada "nicelik niteliğe dönüşür": Bu aşamaya eriştikten sonra demokrasi, burjuva toplum çerçevesinden çıkar ve sosyalizme doğru evrimleşmeye, sosyalizme dönüşmeye başlar." (...)"

"Toplumun bütün üyeleri, ya da hiç olmazsa bunların büyük çoğunluğu, devleti kendileri yönetmeyi öğrendiği, işi kendi ellerine aldığı, son derece küçük kapitalist azınlığı üzerinde, kapitalist alışkanlıklarını korumada istekli küçük beyler ve kapitalizm tarafından iyiden iyiye bozulmuş işçiler üzerinde denetimi "ör-

gütlediği" andan başlayarak, genel olarak her türlü yönetim zorunluluğu ortadan kalkmaya başlar. Demokrasi ne kadar tam ise, gereksiz duruma geleceği an da o kadar yakındır. Silahlı işçiler tarafından kurulan "devlet" ne kadar demokratik ise, ne kadar "artık gerçek anlamda bir devlet değil" ise, tüm devlet de o kadar çabuk sönmeye başlar." (Devlet ve İhtilal, Bilim ve Sosyalizm Y. s. 132-134)

Engels, Paris komünü ile ilgili olarak Bebel'e yazdığı mektupta "Komün, sözcüğün asıl anlamında bir devlet değildi artık" diyor. Bu, işçi sınıfının iktidara gelişile birlikte demokrasinin sınırlarının genişlemesi, geniş halk çoğunluğu üzerinde devlet baskısının kalkması ve devleti yokoluşa götüren bir sürecin başlaması anlamına gelir. Lenin, yukarıya aldığımız alıntıda, "silahlı işçi yığınları" biçimi altında başlayan proleter devletin, "kerteli olarak" değişip "tüm halk biçimi altında" daha demokratik bir devlet makinasına dönüşeceğini ve giderek ortadan kalkacağını belirtmiştir.

Marks ve Engels, insan toplumunu tarihini dikkatle inceleyerek, özellikle kapitalizmin derin bir tahlilini yaparak toplumsal gelişme yasalarını doğru biçimde ortaya çıkardılar, kapitalizmin yerini kaçınılmaz olarak sosyalist topluma bırakacağını gösterdiler ve bu yasalara dayanarak, dahice bir öngörü ile, sosyalist toplumun evriminin anahatlarını ortaya koydular. Proletarya devletinin niteliğine ilişkin ilk görüşleri Komünist Manifesto'da belirlenmişti. Bunu sonradan, özellikle anarşistlerle giriştikleri tartışmalarda geliştirdiler. Paris Komünü, onlara görüşlerinin doğruluğunu sınıma, bu deneyden yararlanarak onları daha da geliştirme fırsatını verdi. Lenin, Marks ve Engels'in devlet konusundaki devrimci görüşlerini militanca savundu, 1905 devriminden yararlanarak zenginleştirdi. Lenin, 1917 Ekim devriminin önderi ve Sovyet Devletinin kurucusu olarak bizzat yaşadığı zengin deneyimin sonuçlarını özetledi ve marksist devlet teorisini geliştirip mükemmelleştirdi. Açıkta ki, Marks ve Engels gibi Lenin de, geleceğe yönelik olarak sosyalist toplumun evriminin ana yönlerini, ana çizgilerini verebilirdi ve bu sürecin ayrıntılı bir şemasını çizemezdi. Bilimsel sosyalizmin önderlerinden, böylesine her ayrıntıyı önceden görmüş olmalarını beklemek veya, gelecekte karşılaşılabilecek olan pek çok soruna ilişkin olarak çözümleyici reçeteler ummak, onları bir kahin durumuna düşürmek olurdu.

Lenin'den bu yana Sovyet toplumu sosyalizm yolunda hızla ve sağlam adımlarla yürümeye devam ediyor. Gerek SSCB'de gerek 2. Dünya Savaşından sonra sosyalizm yoluna giren ülkelerin tümünde yaşanan deney, Marks'ın, Engels'in ve Lenin'in görüşlerini doğruluyor. Gelişme, tümüyle onların gösterdiği yöndedir.

Sovyet toplumu, son 60 yılda, sosyalizmin kuruluş sürecinde önüne çıkan irili-ufaklı pek çok sorunu, marksizm-leninizmin ışığında ve sosyalist toplumun gelişme yasalarına uygun biçimde çözümlenerek ilerliyor, gelişip değişiyor. Günümüzde marksizm-leninizm, bilgi ve deney

DEV-YOL...

birikimi olarak çok daha zengindir. Geçmişte bilimsel sosyalizmin ustalarının öngördüğü birçok şey günümüzde yaşanmış, gerçekleşmiştir.

Marksizmin ustalarının devlete ilişkin görüşleri de bu türdendir. Bu görüşlerin bir bölümü daha şimdiden hayata geçip doğrulanmış ve sosyalizmin evrimiyle, doğrulanmaya devam edecektir.

Sovyetler Birliği'nde sömürücü sınıflar ortadan kalkmış çok oldu. Bu süre içinde demokrasinin boyutları genişledi ve proletarya diktatörlüğü devleti tüm halkın devleti biçimine, Engels'in deyişiyle "tüm toplumun temsilcisi" durumuna dönüştü. Üzerinde baskı kurulacak sınıflar kalmadı. Bu anlamda, içerde, sömürücü sınıflar üzerinde bir baskı aygıtı olarak devletin işlevi son buldu. Diğer bir deyişle devlet, bu yapıyla -ki bu onun çok önemli, temel bir yanıdır- "uykuya daldı" veya söndü. Ama hesabelli devlet tümüyle sönmemiştir.

nkü toplumda sınıflar tümüyle ortadan kalkmış değil. Bu nedenle işçi sınıfının "baskı" işlevi değil, ama önderlik işlevi devam ediyor. Gelişme sınıfların tümünden ortadan kalkışı yönündedir. İşçi sınıfı gelişerek, daha bugünden toplumsal nüfusun üçte ikisine varmıştır. İşçi sınıfı ile kolhozcu köylüler ve sosyalist emek aydınları arasındaki farklar, maddi ve kültürel olarak azalıyor. Kolhozcu köylü sanayileşen tarımda gitgide bir sanayi işçisine dönüşürken sosyalist mülkiyetin bir biçimi olan kollektif kolhoz mülkiyeti, sosyalist mülkiyetin daha ileri öteki biçimine, toplumsal mülkiyete dönüşme sürecini yaşıyor. Bir yandan, artan eğitim ve kültür olanaklarının sonucu olarak işçiler ve kollektif çiftlik emekçileri, bilim, kültür ve sanat alanında fikir işçilerinin düzeyine yükselirken, diğer yandan sosyalist emek aydınları, bilimsel ve teknolojik devrimin de hızlandırıcı etkisiyle, beden emeği ile fikir emeğinin üretim sürecinde gitgide bir çok birleşmesi ve kaynaşması sonucu, işçi sınıfı ile tam bir kaynaşma yoluna girmişlerdir. Böylece, bir bakıma tüm toplum işçileşme sürecini yaşıyor. Köyle kent, kol emeği ile fikir emeği arasındaki fark ortadan kalkma yolundadır. Bu tamamlandığı zaman, artık sınıflar varolmayacak ve işçi sınıfı da bir sınıf olmaktan çıkacaktır. Bu tamamlandığı zaman, Komünist toplumun üst evresine varılmış olacak ve devletin sönmesi daha ileri bir düzeye ulaşacaktır.

Devletin "sönme" si, kısmi de olsa bugünkü Sovyet toplumunda görülüyor mu? Örneğin devlete veya düzene başkaldırarak gerici sınıflar bu ülkede çoktan beri silinmişlerdir. Öyle olunca da, onların direnişini bastırmak için bir ordu ve milis gücüne Sovyetler'de gerek yoktur. Kızıl Ordu, halkın direnişini bastırmak için değil, sosyalist toplumun kazanımlarını emperyalist saldırganlara karşı savunmak, kapitalizmin gerici güçlerini sınırlamak, uluslararası işçi hareketine ve ulusal kurtuluş hareketlerine gereğinde yardımcı olmak için gereklidir. Yani Kızıl Ordunun bugünkü varoluş nedeni Sovyet toplumu-

nun kendi iç çelişkileri değil, tümüyle dış etkenlerdir. Eğer öyle olmasaydı Sovyetler ordularını tümenden terhis edebilirlerdi.

Ekim Devriminden sonra eski rejimin polis örgütü dağıtılarak halk milisi örgütlendirildi. Devrimin ilk yıllarında, gerici sınıfların direnişlerine, sabotaj ve suikastlere karşı mücadelede milisin rolü büyüktü. Sömürücü unsurların direnişlerinin ezilmesi ve sosyalizmin gelişme yoluna girmesiyle milisin rolü giderek azaldı. Günümüzde ordu için olduğu gibi milis için de bastırılacak bir gerici sınıf hareketi artık sözkonusu değildir.

Oysa kapitalist ülkelerde ordu ve polis, en başta emekçi halk yığınlarını baskı altında tutmak, başka ülkeleri yağmalamak ve onların direnişlerini ezmek için örgütlenmişlerdir, bugün de temel rolleri budur. Onlar ordusuz ve polissiz edemezler.

Sovyetlerde bugün hala suç işleyenler elbet vardır. Ama bir kısım suçlar hemen hemen ortadan kalkmış (örneğin gangsterlik, kız ve kadın kaçırma, silah ve uyuşturucu madde ticareti vb.) ya da büyük ölçüde azalmıştır (yaralama, cinayet, kamu malına zarar verme, rüşvet vb.). Bu tür suçlar da sosyalist toplumun ekonomik ve kültürel gelişimiyle, sosyalist yaşama biçiminin günden güne daha da yerleşmesiyle tümenden yokolacaklardır. Üre-

tim araçları üzerinde özel mülkiyetin ortadan kalkmasıyla, kapitalist ülkelerde pek çok mahkemeyi, polisi, gardiyani meşgul eden türden mülkiyet çekişmeleri ortadan kalkmış, ya da çok dar bir alanla sınırlanmıştır. Gelişme bu türden sorunları da temelden yok edecektir. Böylece Sovyetler Birliği'nde milis, mahkeme, hapishane, işleri büyük ölçüde azalmış ve giderek tümenden son bulacak olan kurumlar haline gelmişlerdir. Herbakımdan sönp "uykuya dalmaları" yalnızca bir zaman sorunudur.

Özetle söylersek, Devrimci Yol, Sovyet toplumunda 66 yıldır sosyalizmin aldığı mesafeyi, toplumun yapısındaki büyük değişmeyi kavramamıştır. Bu değişiklik kaçınılmaz olarak devletin yapısına da yansımıştır ve SBKP'nin tespitleri sosyalist toplumun bu somut evrimine, somut gerçeklerine dayanmaktadır. Sosyalist toplumun ekonomik ve sosyal yapısındaki büyük değişmelere karşılık devletin hiç

değişmeden kalacağını sanan, veya kalması gerektiğini savunan Devrimci Yol, bu nedenle tam bir yanlış içindedir, dogmatizme düşmüştür ve SBKP'ne yönelik olarak yaptığı revizyonizm suçlaması tümüyle temelsiz, haksız, boş bir suçlamadır.

Devam Edecek

CUNTANIN TEMELİ ÇÜRÜYOR

Faşist cetenin üç yıldır Kürt halkına reva gördüğü ağır zulmün yanı sıra, Kürt halkının öteki parçalarda yürüttüğü kurtuluş mücadelesini de ezmek için açıkça harekete geçmesi ve Irak Kürdistanı'na saldırması, halkımızın ona karşı nefretini kat kat büyüttü. Kürt halkı bugün sömürgeci zulmü ve onu en pervasız biçimde yürüten faşist düşmanı her zamankinden daha iyi tanıyor ve ondan kurtulmak için derin bir istek ve özlem duyuyor.

İşte bütün bu gelişmelerdir ki faşist Cunta'nın tabanını oymuş, çürütmüştür. Cunta, bugün çok daha net biçimde iktidarını salt süngü gücüyle sürdürüyor. O, geniş halk yığınlarını karşısına almıştır. Ama bu uzun süre devam edemez. Demirel dahil, AP ve CHP'nin önde gelen liderlerini yeniden sürgüne yollaması -aslında sözkonusu olan sürgünde bir hapistir-, şimdiye kadar kendisine alkış çalan Tercüman ve Milliyet gibi gazeteleri kapatması, onun panğinin ve yalnızlığının nereye vardığını gösteriyor.

Cunta sonun başlangıcındadır. Daha da çürüyüp göçmesi uzun sürmeyecektir. Onun baş destekçisi ABD ve İngiliz emperyalistleri bile durumdan endişelidirler ve açık eleştiriler yöneltmeye başladılar. İşler daha da kötüye giderse, onlar, at değiştirmek için birşeyler tezgahlayabilirler. Ama şu veya bu türden faşist bir düzeni Türkiye ve Kürdistan halklarına dayatmak, daha uzun süre mümkün olmayacaktır.

Cuntayı yıkacak temel güç, hiç kuşkusuz, kitlelerin muhalefidir ve o olacaktır. Bugün ona karşı geniş bir halk muhalefeti birikmiştir. Seçim döneminin bu muhalefeti daha da yükseltmesi kaçınılmazdır. Temmuz başında İstanbul cezaevlerinde siyasi tutukluların başlattığı ve tüm ülkeye yayılan açık grevi bu konuda önemli bir işaret ve Cunta'ya önemli bir şamardır. Direnişlerin fabrikalara, okullara sızması ve giderek yığımsal bir hal alması olanaklıdır. Devrimci ve demokratik güçler, kitle muhalefeti örgütlemek ve yönlendirmek için çalışmalı, en küçük olanağı değerlendirmelidirler.

Cunta'nın suyu giderek ısınıyor. Onu bir an önce tarihin çöplüğüne gömmek, emperyalizmin ve yerli tekellerin oyunların bozmak, ülkeyi demokrasi yoluna sokmak için Türkiye ve Kürdistan'da tüm devrimci, ilerici, yurtsever örgütler güçlerini biran önce birleştirmelidirler. Ciddi bir güç ve eylem birliği, kitleleri hızla eylem alanına çekebilir. Bugün kitleler sessiz görünüyor; ama bu sessizliğin bir patlamaya dönüşmesi için koşullar gitgide olgunlaşıyor.

CUNTA'NIN KUKLA PARTİLERİNE HAYIR!

DEMOKRASİNİN YOLU CUNTA'YI YIKMaktan GEÇER!

FAŞİZMİN ZULMÜNDEN ÖRNEKLER

Bir Yoldaşımız Diyarbakır'dan bildiriyor

Bölgede işkence çarkı en barbar biçimde işlemeye devam ediyor. Özellikle de 5 Nolu Cezaevinde. Burada her saat, her dakika sıra dayığı, hakaret, küfür eksik olmuyor. Irkçı marşlar zorla ezberlettiriliyor. Görüşmecilerin getirdiği elbiseler ya hiç sahiplerine verilmiyor, ya da yaka ve kol ağızları, astarları yırtıldıktan sonra veriliyor. Sigara, para gibi şeyler ise tutukluların eline hiç geçmiyor. Buna karşılık boyalı gazeteler, askeri kantinin kötü yiyecek ve içecekleri zorla satılıyor.

Kürdistan sınırları içinde ad-dubbaşı arama yapılıyor, arama sırasında yolcular itilip kakılıyor, kendilerine türlü hakaretler yapılıyor, saatlerce bekletiliyorlar. Bir süre önce Diyarbakır'ın Seyrantepi mevkiinde otobüsten indirdikleri Bışar adında bir kişiyi, kaçımayla yeltendi diye oracıkta vurup öldürdüler.

Silvan'a yapılan bir baskında halk Ziraat meydanına toplatıldı, kendilerine saatlerce yatak talimi yaptırıldı, dipçik ve coplarla sıra dayığına çekildiler. Kürt halkının adı kullanılarak küfür ve tehditler yağdırıldı. Eshed adındaki terminal samsarının bacağı kırıldı. Bunun üzerine mahalle kadınları ve çocukları askerleri yuhalayıp taşa tuttular. Halkın galeyana geliş karşısında komandolar rastgele kurşun sıktıktan sonra Silvan'dan çıkmak zorunda kaldılar.

Silvan'ın Kulfa köyünde, jandarmalar köylüleri kanalizasyon işinde zorla çalıştırmak istediler. Ancak köylüler gitmek istemediler. Bahri adındaki öğretmen, zorla çalıştırmaya karşı çıktığı için jandarmalar tarafından karakola götürüldü ve komalık edilinceye kadar dövüldü, üstelik Diyarbakır'a gönderilmek istendi. Bunun üzerine köylüler toplu halde karakola yürüyüp öğretmeni bu zorbarların elinden aldılar.

Silvan'da Gültekin adındaki başçavuş yöre halkına kan kusturuyor. Karakol hergün gözaltına alınanlarla dolu. Bunlar içinde yaşlılar, kadın ve çocuklar var. Bu kişi halkı haraca kesmiş durumda, rüşvet alıyor.

Irak Kürdistanı'na yapılan saldırı sırasında iki jet bombardıman uçağı çarpışarak Diyarbakır Silvan arasına düştü. Kimseyi olay yerine yanaştırmadıkları gibi bu olayı da gizlili tuttular.

Irak Kürdistanı'na yapılan saldırı Kürdistan'da halk arasında geniş tepkiyle karşılandı. Yurtsever, bilinçli çevreler kadar, yurtsever harekete aktif olarak katılmayan insanlar da bu saldırıya karşı nefretlerini belli ediyorlar. Her yerde bu sorun konuşuluyor. Hatta zaman zaman, hiç umulmadık insanlardan, cadde ortasında veya kahvede faşist iktidara küfürler savrulmakta. Zaten "kemer sıkma" politikasıyla, zam furyasıyla, vergilerle, işçi ve memur ücretlerinin dondurulmasıyla kitleler boğazına kadar dolmuş.

Savunma Da Suç Sayılıyor

Erzurum'daki askeri mahkeme, TKSP davasından yargılanan Halil Aksoy'a, yöneltilen suçlamalara karşılık TKSP'nin ilkelerini savunduğu için, mahkemede propaganda yaptığı iddiasıyla 16 ay ceza verdi. Aksoy 125. maddeden yargılanıyor ve davası devam ediyor.

Yine aynı mahkemede tutuklulardan Nurettin Baysut hakkında ABD Çevik Kuvvetlerinin Kürdistan'a yerleştirilmesini protesto ederek duruşmaya çıkmadığı için, ağır ceza istemiyelen yeni bir dava açılmıştır.

Görüldüğü gibi Faşist Cunta'nın mahkemesi, savunma sırasında bile tutuklulara görüşlerini savunma hakkını çok buluyor ve bundan dolayı onlara ceza biçiyor. Ne var ki bugüne dek yapılan işkenceler, baskılar, idam tehditleri insanlarımızın mücadelesini kıramadı, bundan böyle de kıramıyacak.

Cezaevlerindeki yiğit devrimciler, halkımızın istemlerini en ağır koşullarda bile dile getiriyor ve sömürgecilerin yüreklerine korku salıyorlar. Onların sesi kitlelerin sesidir. Cunta bu sesi hiçbir zaman bastıramıyacak.

Halil Aksoy'un Yaşamı Tehlikede

Halen Erzurum cezaevinde bulunan Halil Aksoy'la ilgili olarak Uluslararası Af Örgütü 16 Ağustos'ta acil bir çağrı yayınladı. Çağrı'da şöyle deniyor:

"Uluslararası Af Örgütü, işkence sonucu sağlık durumu tehlikede olan Halil Aksoy'un durumu ile yakından ilgileniyor.

"Halil Aksoy Kürt asıllı bir öğretmendir, TÖB-DER üyesidir ve Ekim 1980'de tutuklanmıştır. Şimdi Erzurum'da, Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisinin bir üyesi olmakla ve ayrılmak üzere bulunmakla suçlanıyor, Türk Ceza Kanununun 125. maddesine göre yargılanıyor.

"Halil Aksoy İstanbul'da 1980 Ekiminde tutuklandı ve Ağrı polis merkezine sevk edilerek orada uzun süre ağır işkenceye tabi tutuldu. Alınan bilgilere göre, O, Erzurum Askeri Cezaevine sevk edildikten sonra da birkaç kez tekrar işkence gördü ve halen, devam eden açlık grevi nedeniyle işkenceye tabi tutulmuştur. Sağlık durumunun kritik olduğu bildirilmektedir.

"Halil Aksoy'un kardeşi Metin Aksoy, Ekim 1980'de Ağrı Polis merkezinde yapılan işkencelerin sonucu öldürülmüştü. Bu nedenle yargılanan üç polis memuru üç yıllık hapisle cezalandırıldılar".

Af örgütü, daha sonra, Türk hükümetine Halil Aksoy'un durumunu protesto eden ve gerekli tedavinin yapılmasını isteyen telgraf ve mektuplar yazılması için çağrıda bulunmaktadır.

CUNTANIN SUÇ ORTAKLARI

Federal Alman hükümeti tarafından Türkiye'ye iade edilmek istenen siyasi mülteci Kemal Altun, 30 Ağustos gününü, Berlin İdari Mahkemesi'nin 6. kat penceresinden kendisini aşağı atarak intihar etti. Altun, bir yıl önce Alman polisi tarafından tutuklandı. Davaya bakan mahkeme iltica istemini kabul ettiyse de İçişleri bakanlığı karara itiraz etti ve Altun'u dava sonucunu beklemeden Türkiye'ye geri göndermeye hazırlandı. Alman demokratik kamuoyunun, kilisenin, İnsan Hakları Komisyonu ve Af örgütü gibi uluslararası kuruluşların çabaları da Alman hükümetini sert tutumundan döndürmeye yetmedi.

Olay Alman kamuoyunda sert tepkilere yol açtı. Aynı gün Berlin ve Bonn'da hükümeti protesto eden geniş kitle gösterileri yapıldı. Radyo ve televizyon olaya geniş yer verdi.

Kemal Altun'un Türkiye'ye dönüp faşist Cunta'nın işkence çarkına düşmektense ölümü göze alması, Türkiye'deki zulüm rejiminin niteliğini birkez daha dünya kamuoyunun gözleri önüne serdi. Ama bu aynı zamanda Alman hükümetinin gerici politikasını ve onun Cunta ile yaptığı suç ortaklığını bir kez daha açığa vurdu.

Alman hükümeti ve genel olarak NATO devletleri başından beri Cunta'yı destekliyorlar, ona geniş askeri ve mali yardım yapıyorlar. Bu devletler, yaptıkları yardımı, "Türkiye'de demokrasiye dönüş

yardımı" perdesiyle maskeliyorlar. Oysa onlar Cunta'nın demokrasiyi boğazladığını, işçilere, halka, demokrat ve aydın insanlara, Kürt halkına kan kusturduğunu, ülkeyi bir cehenneme çevirdiğini biliyorlar. Ve NATO devletleri, faşist Cunta'ya karşı çok cömert ve müşfik iken, onun zulmünden kaçan insanlara da işte böyle davranıyorlar. Siyasi mültecileri, işkence çarkından geçirmese için faşist Cunta'nın eline teslim ediyorlar ve bu ülkelerin başında Federal Almanya geliyor. Kohl hükümeti bu gerici politikayı daha da arttırmıştır. O, açık çık Cunta ile birlikte çalışıyor.

Görülüyor ki NATO devletleri, en başta da ABD ile Federal Almanya Türk Cuntasının suç ortaklarıdır. Bu baylar, özgürlük ve demokrasi üstüne bolca demagoji yapıyor ve Polonya'dan, Çekoslovakya'dan, Küba ve Vietnam'dan kaçan karşı-devrimcilerle, serresi ve maceracılar kucaklarını açıyorlar. Ama faşist diktatörlüklerin ezdikleri insanlara karşı yüzlerini buruşturuyorlar.

Kemal Altun'un eylemi, aynı zamanda bu gerici politikaya karşı bir protestodur. Onun, kendi yaşamı pahasına giriştiği bu eylem, Federal Almanya'da ve diğer birçok Avrupa ülkesinde çoğu insanın üzerinde şok etkisi yaptı; burjuvaca ikiyüzlülüğü, yabancu düşmanlığı ve mültecilere karşı gayri insani bir tutumu daha da deşifre etti.

pakistan:**DİKTATORLÜK****SALLANIYOR**

Şili'nin ardından, bu kez Pakistan'da kitleler diktatör Ziya ül Hak'a karşı eylemlere başladılar. 14 Ağustos'tan bu yana Pakistan'daki demokratik güçler, "sivil itiansızlık kampanyası" adı altında birçok yürüyüş, miting ve diğer kitlesel eylemler gerçekleştirdiler. Bazı yerlerde göstericiler hapishanelere, karakollara saldırdı, buralardaki birçok tutukluyu salverdiler. Gösterilerde çok sayıda askeri araç da tahrip edildi. Şimdiye kadar resmi rakamlara göre 31, muhalefet sözcülerine göre 70'i aşkın kişi bu gösterilerde hükümet kuvvetleri tarafından katledildi. Yüzlerce kişi tutuklandı. Diktatörlük tam şaşkınlık ve telaş içinde giderek saldırganlaşıyor. Ancak eylemler önlenemiyor.

Önceleri Sind Eyaletinde başlayan eylemler giderek, diğer eyaletlere, Pencap, Belucistan ve Keşmir'e de sıçradı. Eylemleri, "Demokrasinin Yeniden İnşası Hareketi" adı altında birleşen 9 parti yönetiyor. İdam edilen eski devlet başkanı Zulfikar Ali Butto'nun Pakistan Halk Partisi de birlik içinde yer alıyor. Halk Partisi bu eylemlerde önemli rol oynuyor.

"Demokrasinin Yeniden İnşası Hareketi", Ziya ül Hak'ın getirdiği Anayasa'nın iptal edilmesini, seçimlerin yapılarak demokrasiye dönülmesi taleplerini yükseltiyor. Bu talepler emekçi yığınlardan geniş destek alıyor.

Bilindiği gibi General Ziya ül Hak, 1977 yılında askeri bir darbeye iktidara el koymuş, Devlet Başkanı Zulfikar Ali

Butto'yu idam ederek başkanı bulunduğu iktidardaki Halk Partisini de yasaklamıştı. Pakistan'daki bu darbe de Pentagon'da tezgahlanmış ve ABD'nin has adamı General Ziya ül Hak eliyle gerçekleştirilmişti.

Ziya ül Hak iktidarı ele geçirdikten sonra tüm demokratik kuruluşları kapattı. Demokratik hak ve özgürlükleri tümüyle yok etti. Uyguladığı ekonomi politika sonucu işsizlik arttı, kitleler yoksullaştı, hatta yer yer açık açlık bile görüldü.

Dış politikada da ABD'ye bağımlı bir yol izledi. ABD'nin Güney Asya'daki çıkarlarının bekçiliğini üstlendi. Bugün Pakistan, ABD'nin Güney Asya'daki önemli bir dayanağı durumundadır. Yine Pakistan, Demokratik Afganistan Cumhuriyetine karşı da üs olarak kullanılıyor. CIA ajanları, ABD askeri uzmanları, gerici Afgan mültecilerini, Pakistan'ın Afganistan sınırına yakın bir bölgede eğitiyor ve Demokratik Afganistan'a saldırtıyorlar.

Ziya ül Hak rejiminin en iyi ilişkileri olduğu ülkelerden biri de Türkiye'dir. Türkiye ile Pakistan'ın ilişkileri özellikle 12 Eylül faşist darbesinden sonra giderek daha da gelişti. İki diktatörlük tam bir dayanışma ve işbirliği içindedirler. Şimdi de faşist Türk Cuntası ve Ziya ül Hak diktatörlüğü ABD emperyalizminin Güney Asya ve Ortadoğu'daki saldırgan planlarında ortak görevler üstlenmeye hazırlanıyorlar.

Ziya ül Hak yönetiminin baskıcı ve halk düşmanı niteliği iyice açığa çıkmış bulunuyor.

**ABD'nin Orta Amerika Politikası:
SALDIRGANLIK ve TEHDİT**

Reagan yönetiminin Orta Amerika'ya yönelik tehditleri giderek artıyor. ABD emperyalistleri artık bu tür gangsterce eylemlerini gizleme gereğini duymuyor.

Reagan ve çevresinin bu çabası elbette nedensiz değildir. Orta Amerika, ABD'nin burnu dibinde olan bir sömürü alanıdır. Zaten bu yüzdendir ki bölge ABD'nin "Arka Bahçesi" diye adlandırılıyor. Öteden beri emperyalist tekeller, yerel sömürücü güçlerle birlikte bu ülkelerin yeraltı ve yerüstü doğal kaynaklarını talan ediyor. Kitlelerin bu politikaya karşı gelmelerini engellemek için de yoğun bir baskı mekanizması işler halde tutuluyor.

Ama on yıllardır sürdürülen bu politikanın tepki doğurması kaçınılmaz. Nitekim özellikle son yıllarda Orta Amerika'da anti-emperyalist hareketler büyük ölçüde yükselme gösterdi. Nikaragua halkı yıllarca süren güç mücadeleyi başarıyla noktaladı, emperyalizmi ve onun kanlı kuklası Somoza'yı alaşağı etti. El Salvador'da geniş kitle-

Pakistan halkı artık bu ABD kuklası diktatörü iyi tanıyor. Kitleler bir kez harekete geçmiş bulunuyorlar. Ve Ziya ül Hak'ın da, diğer tüm diktatörler gibi kaçınılmaz sonu yaklaşıyor. Zulüm ve zorbalığın sonu yoktur ve şimdi demokrat başkanı Butto'nun kanına girdiğinin altıncı yılında yavaş yavaş Ziya ül Hak için de çanlar çalıyor. Ziya ül Hak için çalan çanlar, faşist Evren ve şürekasının da başına geleceklerin habercisidir.

lerin katıldığı anti-emperyalist ayaklanma devam ediyor.

Doğal olarak bunlar ABD yönetimini ileri derecede tedirgin ediyor. Reagan yönetiminin Nikaragua'daki devrimci hükümeti devirmek için yaptıkları ortadadır. ABD yönetimi, Nikaragua'lı karşı-devrimcileri eğitiyor, onlara hertürlü yardımda bulunuyor. Onlarsa sürekli olarak Honduras askerleriyle birlikte Nikaragua topraklarına saldırıda bulunuyorlar.

Temmuz ayı sonlarında ABD yönetimi bölgede gerginliği arttıran bir adım daha attı ve Amerikan savaş gemileri Orta Amerika'da manevralara başladılar. Tatbikatlarda 19 gemi ile 4000 asker yer alıyor. Gemiler arasında "Ranger" uçak gemisi de var. Reagan tatbikattan "Orta Amerika'daki gerillalara Sovyetlerin silah yardımını engellemek amacıyla bir abluka" diye söz etti. Kuşkusuz Reagan bu manevralarla Nikaragua ve Salvadordaki anti-emperyalist güçlere başta S.Birliği olmak üzere sosyalist ülkelerin ve ilerici çevrelerin yapacakları yardımları engellemeyi hedefliyor. Ama manevralarla güdülen amacı bununla sınırlı tutmak mümkün değil. Reagan bundan da öte, bölgede ilerici güçlere gözdağı veriyor, gerektiğinde onlara yönelik doğrudan bir saldırının hazırlığını yapıyor ve giderek uzun süreli bir yerleşmenin adımlarını atıyor.

Reagan'ın, geçen ay Orta Amerika ile ilgili olarak özel bir "Orta Amerika Komisyonu" oluşturması ve başına da emperyalizmin güçlü temsilcilerinden Kissinger'i getirmesi ABD emperyalizminin bölgedeki gelişmelerden ne derece korktuğunu ve aynı zamanda da gelecek için ne büyük saldırılar planlamakta olduğunu gösteriyor.

Komisyon başkanı Kissinger ABD emperyalizminin bölgedeki saldırgan politikasını şu sözlerle dile getiriyor. "Eğer biz Orta Amerika'yı yönetemezsek, tehdit altındaki ulusları, dünyadaki dengenin kontrolümüz altında olduğuna inandırmayız.

ABD yönetimi tarafından gerginliğin böylesine arttırılması üzerine barış girişimleri de hızlandı. Dokuz Orta Amerika ülkesinin dışişleri bakanları Panama'da bir araya geldiler ve (Devamı Sayfa 15.te)

güç ve eylem birliği için..

Geçtiğimiz günlerde FKBCD tarafından çeşitli örgütlere yapılan bir çağrı'da, kendilerinin düzenlediği bir toplantıya, "devrimci güçler arasında birlik ve dayanışma sorunlarını" tartışmak üzere, katılma önerisi yapılmıştı.

Öteden beri, Türkiye ve Kürdistan'lı devrimci ve demokratik güçler arasında güç ve eylem birliği ve cephe sorununun tartışılmasını ve bu yolda adımlar atılmasını savunan, bu amaçla çeşitli örgütlerle ikili görüşmeler yapan ve ortak bir toplantı öneren Partimiz, bu çağrıya olumlu cevap verdi ve toplantıya bir temsilci gönderdi.

Dört gün süren toplantıda sorun çeşitli yönleriyle tartışıldı. Birlik sorununa yaklaşımlar oldukça farklı idi. Örgütler prensip olarak, daha sonra, cephe, güç ve eylem birliği sorunlarını tekrar görüşmek ve faşist diktatörlüğe karşı yapılacak somut işleri tartışmak üzere yeni bir toplantı yapmayı kararlaştırdılar.

Yine bu toplantıda bir irtibat komitesi oluşturuldu. Bu komite, gündeme gelecek sorunlara ilişkin olarak, örgütlerle dialog kuracak ve eylemlerin ortaklaşa düzenlenmesi için çalışacak.

Güç ve eylem birliğinin ve bir ortak cephenin önemi bugün, düne göre çok daha iyi anlaşılmalıdır. Bu konudaki görüşler farklı ve çeşitli de olsa, kısa sürede sonuç alınmazsa da bu tür toplantılarda bize göre yarar vardır. Zamanla engeller aşılabılır ve bir çözüme varılabilir.

Toplantı sonunda şu örgütlerin katıldığı ortak bir duyuru yayımlandı: **DEVİRİMCİ YOL, EMEĞİN BİRLİĞİ, EMEKÇİ, İŞÇİNİN SESİ, KAWA, KUK, MAYIS, PKK, SVP, THKP-C Acilciler, THKP-C-HDÖ Yurt dışı, TKEP, TKP(B), TKP/ML, TKSP, TSİP.**

Rızgari hazırlanan ortak metne katılmadı, ama eylemlere katılacak. TİP toplantıya gözlemci olarak katıldı.

AZGELİŞMİŞLERİN BORÇLARI DURMADAN ARTIYOR

Günümüzde uluslararası ekonomik durumun az gelişmiş ülkelerin aleyhine gelişme gösterdiği bilinen bir gerçektir. Hiç kuşkusuz bundan karlı çıkan emperyalist tekellerdir. Bugün, dünyadaki zenginlik kaynaklarından aslan payını alanlar emperyalistlerdir ve uluslararası ticari denge sürekli olarak bunların lehine, az gelişmiş ülkeleri zarara sokacak biçimde işliyor.

Emperyalist sömürü mekanizmasının kaçınılmaz bir sonucu olan bu durum, az gelişmiş ülkelerin kalkınma çabalarını baltalıyor, ekonomilerini uluslararası tekelere daha çok bağımlı hale getiriyor. Sonuçta da bu ülkelerin ekonomik, siyasal ve toplumsal sorunları büyüyor, çoğu yerde açlık ve yoksulluk çemberi kırılmıyor, tersine yaşam koşulları daha da güçleşiyor.

Bu tablonun ortaya çıkmasının başlıca nedenleri şunlardır: Her şeyden önce bu ülkeler tarafından ihraç edilen hammadde ile tarımsal ürünlerin fiyatları durmadan düşürülüyor, buna karşılık onların emperyalist devletlerden satın aldıkları (ithal ettikleri) sanayi malları ile hizmetlerin fiyatları ise artış kaydediyor. Bu da aradaki farkın sürekli olarak az gelişmişlerin aleyhine büyümesi sonucunu ortaya çıkarıyor. Diğer taraftan, emperyalistlerce, az gelişmiş ülkelere verilen borç paranın faizi de bu ülkelerin sırtındaki yükün ağırlaşmasına neden oluyor. Öyle ki günümüzde yalnız başına bu bile az gelişmiş ülkelerin kalkınma çabalarını tehdit eder bir noktaya ulaşmış bulunmaktadır. Üstelik de bu yük her yıl azalmak yerine artış kaydediyor.

Bu alandaki sorunların tartışılması amacıyla oluşturulmuş olan Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansının geçtiğimiz Haziran ayında Belgrad'da yaptığı toplantıda ortaya konan veriler de bu gerçeği bir kez daha gözönüne serdi.

Örneğin: 1982-1983 döneminde geri kalmış ülkelerin dış borçları tutarı 1 trilyon 313 milyar dolardır. Ve gene bu ülkelerin aynı yıllar için temin etmeleri gereken borç para ise 1 trilyon 600 milyar dolara ulaşmaktadır. 1975 yılında geri kalmış ülkelerin ödemeleri gereken dış borçlarının tutarı 180 milyar dolardı. Emperyalistlerin uyguladıkları yüksek faiz politikası sonucu 1982'de bu miktar 700 milyar dolara çıktı. Bilindiği gibi özellikle Reagan yönetimi, işbaşına gelir gelmez ekonomik planda yüksek faiz politikası izlemeye başladı. Hatta bu politika, ABD yönetimi ile diğer gelişmiş kapitalist ülke hükümetleri arasında dahi anlaşmazlıklara, sert tartışmalara sahne oldu. Bugün ABD'de 12 milyondan fazla kişinin işsiz kalmasında da gene bu politikanın küçümsemeyeceği payı vardır. Ama elbette Reagan politikasının asıl yükü az gelişmiş ülkelerin sırtına bindirildi. 1975 yılında geri kalmış ülkelerin bir yılda ödemek zorunda oldukları 25.8 milyar dolarlık borçları, 1982'de 131.3 milyar dolara çıktı.

Geri kalmış ülkelerin ödemekle yükümlü oldukları faizin ana paraya oranı da

buna paralel olarak yıldan yıla hızlı bir artış gösteriyor. 1975 yılında mevcut olan yıllık 25.8 milyar dolarlık borç paranın 9.3 milyar doları faizdi. Buna göre faiz, ana paranın yüzde 56'sıydı. Oysa 1982 yılında faizin ana paraya oranı yüzde 84.4'e çıktı. Yani 131.3 milyar dolar tutarındaki yıllık borç içerisinde ana para 71.2, faiz tutarı ise 60.1 milyar dolardı.

1982 yılında geri kalmış ülkelerin dış borçlarının miktarı (ana para olarak) 987 milyar dolardır. (700 milyar doları dış borç, 287 milyar doları ise 'taze para' olmak üzere.) UNCTAD verilerine göre on yıl sonra artan faiz oranları yüzünden geri kalmış ülkelerin ödemeleri gereken tutar 4 trilyon 403 milyar dolara çıkacaktır. Böylece emperyalist ülkelerin elde edecekleri faiz geliri 1992'de 3 trilyon 416 milyar dolar olarak gerçekleşecektir.

Görülüyor ki emperyalist ülkeler silahlanmayı tirmandırır, dünya barışını tehdit ederken esas olarak kendi ekonomik çıkarlarını gözetiyorlar. Silahlanmanın tir-

mandırılması, bir taraftan silah tekellerine büyük karlar sağlarken, diğer taraftan da gene tekeli çevrelerin lehine işleyen ekonomik mekanizmayı işler halde tutmaya, kısacası dünyanın büyük bölümünü değişik yol ve yöntemlerle sömürmeye yarayan düzeni devam ettirmeye çalışıyorlar.

Bu yıl UNCTAD toplantısı sürerken Varşova Paketi'ne dahil sosyalist ülkeler Moskova'da toplandılar, gerginliğin azaltılması ve silahlanma yarışının durdurulması doğrultusunda yeni kararlara vardılar. Ve bu arada 1 Ocak 1984'ten itibaren silahlanmaya ayrılacak ödeneğin azaltılmasını, geri kalmış ülkelere yardım olarak verilmesini önerdiler. Gene aynı öneri UNCTAD toplantısına katılan Sovyet delegasyonu tarafından da dile getirildi. Ama emperyalist ülkeler buna yanaşmadılar. Çünkü bu öneriler geri kalmış ülkelerin ve giderek tüm insanlığın yararına emperyalist tekellerin zararına. Buna karşılık ABD ise büyük bir küstahlıkla UNCTAD'ın dağıtılmasını istedi.

Protesto Yürüyüşüne KATIL

Faşist Cunta'nın iktidara el koyuşunun 3. yılı dolarken yurtdışındaki işçiler ve anti-faşistler protesto eylemlerine hazırlanıyorlar. Bu protesto yürüyüşlerinden biri 10 Eylül'de Federal Almanya'nın Köln kentinde yapılacaktır. Bu amaçla içinde KOMKAR, FİDEF, KKDK-Federasyon, İşçi Gerçeği, KOÇ-KAK, DİB-FAK, BİRKOM ve ATİF'in de bulunduğu 20 kadar örgüt biraraya geldiler. Ayrıca yedi örgüt de, platforma katılmamakla birlikte yürüyüşe katılıyor.

20 örgütün ortaklaşa yayınladığı "Protesto Yürüyüşüne Çağrı" da şöyle deniyor:

"biz aşağıda isimleri bulunan örgütler güçlerimizi birleştirerek, faşist cuntanın yönetime el koyuşunun üçüncü yılında protesto sesimizi birlikte yükseltiyoruz.

"Askeri faşist diktatörlüğün yıkılması, yerine halkın kendi demokratik iktidarının kurulması uğruna, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda işçi sınıfımızın ve halklarımızın değişik biçimlerde yürüttüğü devrimci demokratik mücadeleyi destekliyor, cuntanın "demokrasiye dönüş" ve "seçimler" aldatmacasını teşhir ediyor, halklarımızın kendi gerçek demokrasileri için verdikleri mücadeleyle dayanışmamızı yükseltiyoruz."

Faşist Cunta'yı protesto için 27 örgütün biraraya gelmiş olması, sevinç verici ve ilerici bakımından da umut verici bir adımdır. Türkiye ve Kürdistan'dan ilerici güçler, emekçiler İsveç, Danimarka, Fransa, Yunanistan ve diğer birçok ülkede de Cunta'nın ortaklaşa protesto edilmesi için hazırlık yapmaktadırlar.

Partimiz, yurtdışında yapılan sözkonusu protesto eylemlerini tüm gücüyle destekliyor ve ülkenin faşizm belasından kurtulmasını isteyen tüm emekçi kardeşlerimizi, tüm demokrat ve ilerici insanları bu protesto eylemlerinde yer almaya çağırıyor.

Cuntaya karşı omuz-omuza yürüyelim!

ULUSAL GELİRDEKİ DÜŞÜŞ VE GERÇEKLER

Faşist Cunta üçüncü yılını doldurken, düzenin sözcüleri ekonominin düze çıktığından, sıkıntıların sona ermesine şurda birşey kalmadığından dem vuruyorlar. Oysa geniş yığınlar bu politikanın sonuçlarını zaten aç kalarak, günbe gün yoksullaşarak, terörle yüzyüze kalarak yaşıyorlar. Durumun, kendi gösterdikleri gibi parlak olmadığı, tersine, ekonomik durumun bugün dünkünden daha da kötü olduğu ise başka bir gerçek.

Örneğin son dönemde ulusal gelirin büyük bir gerileme gösterdiği ve kişi başına ulusal gelirin 1000 doların altına düştüğü bizzat devlet kuruluşları tarafından açıklandı. Bu, ekonomik duruma ilişkin olarak atılan palavraların gerçek yüzünü ortaya seriyor.

"KÜRDİSTAN ÜZERİNDE..."

yararlanmayı uman sömürgeci ve militarist çevrelerin hevesleri de büyüyor.

Ama Türkiye'yi saldırganlaştıran daha önemli bir neden bölgede Kürt ulusal hareketinin aldığı mesafedir. Savaşın İran ve Irak'ı güçten düşürmesi, Kürt ulusal hareketine olanaklar açıyor. Türkiye, başından beri, bir yandan iki ülkeyle karlı savaş ticaretini sürdürürken, diğer yandan, onları barıştırmaya, Kürt hareketine karşı güçlerini birleştirmeye çaba gösterdi. Şimdi ise, açık açık, kendi çıkarlarını korumak için müdahale edebileceğini söylüyor ve savaş hazırlığı yapıyor. Mayıs ayı sonunda, Irak'ın da onayıyla Irak Kürdistanı'na karşı giriştiği saldırı bir yoklama niteliğinde idi. Türk basını, şimdi, çok daha boyutlu bir savaş için kamuoyu oluşturuyor. Sermayenin kiralık kalemlerinden Hikmet Bil şöyle yazıyor:

"Aynı olay Kürt ayrılıkçılarla ve Ermenilerle ilgili olunca, Türkiye'nin yaşamsal konusu'na olmaktadır. Herhalde Türkiye bu açıdan bakılırsa, elini kolunu bağlayıp öyle sessiz bekleyemez... Hele Türkiye'nin daha yaşamsal öteki konusu olan 'petrol sorunu' ise, Türkiye'yi daha aktif olmaya itecektir..

Irak'ın tasvibiyle, ikinci bir sınırlı Türk askeri hareketini umanlar gibi, Türkiye sınırlarında çok daha ciddi askeri önlemleri işaret edenlere dahi rastlanmaktadır" (6 Ağustos 1983 tarihli Hürriyet).

Sermayenin ve militarist çevrelerin diğer bir uşağı Ergun Göze ise, bölgedeki gelişmelerden söz ederek şöyle diyor:

"Bunun neticesinde bölgede müstakil bir Kürt devleti kurulması gündeme gelmiş bulunmaktadır." (6 Ağustos tarihli Tercüman)

"Türkiye bir karış toprak ilhaki istemez. Amma, yanı başında toprakların pay edilip ne idüğü belirsiz kuvvetlere verilmesine seyirci kalmaz." (7 Ağustos tarihli Tercüman)

Aynı günlerde Hürriyet gazetesi, İran KDP lideri Kasımo'nun tek taraflı otonomi ilan ettiğini yazdı ve bazı yabancı a-

Türkiye'de milli gelirin düşmesi, emperyalist çevrelerin dayatması ile izlenen ekonomik politikasının sonucu olmuştur. Dünya Bankası ve IMF öteden beri Türkiye'de sanayileşmeyi ön plana alan kalkınma çabalarına karşı çıkıyor, tarım, hayvancılık ve turizm alanına önem verilmesini istiyorlar. Dünya Bankası, Türkiye'ye Ortadoğu'nun "manavi ve kasabı" olmasını salık veriyor.

Tekelci Türk burjuvazisinin de sanayileşme alanında yapabileceği fazla bir şey yok. Bu sistem içinde kalkınabilmek için gerekli parasal kaynakları ve teknolojiyi bulabilmek, Türk parasının değerinin devamlı düşürülmesinden doğan yüke dayanabilmek ve üretilenleri dış piyasadaki rekabeti göğüsleyerek satabilmeyi gerektiriyor. Oysa bu, Türk burjuvazisi için dim-

janslar da bu haberi verdiler. Oysa sınırda ki "Ermeni teröristler" gibi bu da tümüyle yalandı. Amaç kamuoyunu, Türkiye'nin ciddi tehlikelerle karşı karşıya olduğuna ikna edip savaş psikolojisine hazırlamaktır.

Bunlar kuru-sıkı tehditler midir, yoksa Türkiye böyle bir macerayı gerçekten göze alabilir mi? Türkiye'nin Ortadoğu'daki bu sıcak savaşa bulaşması bölgesel dengeli, çizili sınırları alt-üst edebilir ve umduğunun tersine ona çok pahalıya mal olabilir. Onun böyle bir şeyi göze alması, sandığı kadar kolay değil. Ama Faşist Cunta içerde sıkışmıştır ve maceraya açıktır. Türkiye kapitalizminin petrol hırsı ve sömürgecilerin Kürdistan devleti korkusu da onları bu tür seferlere sürükleyebilir.

Diğer yandan Türkiye, son yıllarda ABD'nin bölgeye yönelik politikasının daha açık bir piyonu haline gelmiştir. ABD, Basra Körfezi'ndeki çıkarlarını korumak için, gerektiğinde "Çevik Kuvvetleri" kullanmaya hazırlanmıştır. İran-Irak savaşının alacağı yeni duruma göre ise Türkiye'yi ileri sürebilir ve bu, Türk gericiilerinin hevesleriyle de pekala çakışabilir. Arkasında ABD desteğini bulan Türk militarizmi böylesine bir maceraya daha kolayca atılabilir.

Devam eden savaşla birlikte gerilim giderek büyüyor. Türkiye ile İran ve Irak arasında sıkı bir trafik var. Ya İran-Irak arasındaki savaşın sona ermesi ve bu iki ülkenin gücünün Kürdistan'daki kurtuluş hareketine karşı yeniden birleşmesi ile bu gerilim düşürülecek, ya da, Türkiye'nin de giderek daha çok işe karışmasıyla savaş, Kürdistan'ın bir yeniden bölüşümü savaşına dönüşecek. Zaten, daha bugünden bir ölçüde böylesine bir nitelik kazanmıştır.

Savaş bölge devletleri ve emperyalistler bakımından bir paylaşım, çıkarları koruma ve etkinlik sağlama savaşıdır. Ama Kürt halkı ve diğer bölge halkları bakımından savaşmanın amacı farklıdır, öyle olmalıdır. Kürt halkı ve diğer halklar özgürlük ve demokrasi istiyorlar. Şu veya bu gerici yönetimin amaçlarına alet olup yurtsever hareketi arkadan vuran birtakım

yata pirince giderken evdeki bulgurdan olmak anlamına gelir. Türkiye'nin emperyalist sermaye kuruluşlarının gölgesinde ve kapitalist yöntemlerle kalkınması olanaksızdır.

Türkiye Faşist Cunta döneminde daha da büyük bir ekonomik durgunluk içine itildi. Emekçilerin kemerleri daha çok sıkıldı, kredi muslukları tıkanı, yüksek faiz politikası izlendi ve büyüklü-küçüklü pekçok proje iptal edildi.

Ülkenin boydan boya bir hapishaneye çevrilmesi pahasına izlenen ekonomi politikasının ulusal gelirin düşüşüyle sonuçlanması kaçınılmazdı ve öyle de oldu. İşte vatan kurtaran aslan pozundaki Faşist Evren çetesinin üç yılda ülkeyi getirdiği nokta budur.

uşakları biryana bırakırsak, Kürt halkı özgürlük için savaşıyor. İran ve Irak emekçilerinin görevi, sözkonusu savaşta bir iç savaşa çevirmek, ülkelerindeki gerici rejimleri yıkıp demokratik bir iktidarı işbaşına getirmek için çalışmaktır. Türkiye emekçileri için de elbet sözkonusu olan budur.

Türkiye, İran ve Irak'taki ve Kürdistan'ın tümündeki ilerici, demokratik güçler arasında bu doğrultuda bir birlik ve dayanışma sağlamak, bölgedeki gelişmelere yön vermek, güç dengesini ilerici yönde değiştirmek için zorunludur.

Emperyalistler ve Türk gericiileri bölgesel sorunları kendilerinden yana çözmek için son derece aktiftirler. Bölgedeki ilerici güçler de silkinmeli ve aktif olmalıdır. Bölgedeki bunalımın ilerici güçlerden yana çözümü Ortadoğu'da ve dünyamızda derin etkiler yapacaktır. Bize birlik, insiyatif ve uluslararası devrimci ve demokratik güçlerden daha ciddi, daha geniş destek gerekli. Bunun için ne kadar sorumluluk ve bilinçle çaba gösterirsek bölgede emperyalizmin ve diğer gerici güçlerin planlarını bozmak ve Ortadoğu'da devrim dalgasını yükseltmek o kadar kolaylaşacaktır.

ABD'NİN ORTA AMERİKA...

barışçıl çözüm için diyalog kurulması gerektiğini belirttiler. Diğer taraftan Meksika, Kolombia, Venezuela ve Panama devlet başkanları da Reagan ve Küba devlet başkanı Castro'ya çağrıda bulunarak krize barışçıl bir çözüm bulunması için çaba harcamalarını istediler. Castro ve Nikaragua İçişleri Bakanı ayrı ayrı yaptıkları açıklamalarda barışçıl çözüm çabalarını desteklediklerini belirttiler.

Görüldüğü gibi ABD emperyalizmi Orta Amerika'yı sömürmeye, baskı altında tutmaya devam edebilmek için, bölge halklarına ve onların ilerici güçlerine karşı açık tehditte bulunuyor ve bunun için gerici güçleri destekliyor, savaş manevraları yapıyor. Emperyalizm insanlığı bu bölgede de tehdit altında tutuyor.

ZINDANLARDA DİRENİŞ BAYRAĞI

6 Temmuz'da İstanbul'un Metris, Kabakoz, Sağmalcılar, Sultanahmet ve Seli miye cezaevlerinde 2500 siyasi tutuklu nun başlattığı açlık grevi hızla diğer kentlerdeki cezaevlerine yansıdı, Ankara, Elazığ, Diyarbakır, Erzurum, Çorum ve Bartın askeri cezaevlerinde binlerce siyasi tutuklu direnişe katıldılar. Federal Almanya, Fransa, Hollanda, İsveç, Danimarka, Yunanistan ve daha birçok Avrupa ülkesinde Türkiyeli işçi ve demokratlar destekleme grevleri yaptılar. Dünyanın gözleri bir anda faşist Cunta'nın zulmü altındaki Türkiye zindanlarına çevrildi.

Faşist Cunta üç yıldır siyasi tutuklu ve hükümlülere kan kusturuyor. İşkence çarklarında bugüne kadar 150 devrimci ve ilerici kişi katledildi. Cunta, Nazi kamplarına çevirdiği cezaevlerinde onbinlerce siyasi tutukluyu bir yoketme rejimine tabi tutuyor, onları moral ve maddi olarak yıkmak istiyor.

Cezaevlerinde patlak veren direniş, Cunta'nın Osmanlı despotluğundan, Nazi'lerden ve Amerikalı efendilerinden devraldığı tüm zorbalık ve sindirme yöntemlerine rağmen, onun insanlarımızı baş eğdirmeye muvaffak olamadığını gösteriyor. Cunta bunu başaramadı ve başaramıyacaktır.

Açlık grevine giden siyasi tutukluların istemleri şudur:

- Nazi toplama kamplarındakilerin bir benzeri olan tek tip cezaevi elbisesi giyme uygulamasına son verilmesi, sivil elbiselerin geri verilmesi;

- Siyasi tutukluları tecrit, işkence ve sindirme amacıyla uygulanan hücre sistemine son verilerek koğuş sistemine dönülmesi;

- Cezaevinde işkence ve baskılara son verilmesi;

- Hükümlü ve tutukluların avukatlarıyla ve yakınlarıyla normal görüşmelerine olanak sağlanması; içeriye kitap, gazete, kâğıt, kalem gibi gerekli ihtiyaçların girişine konan engelin kaldırılması;

- Gayri insani beslenme ve sağlık koşullarının düzeltilmesi, havalandırma hakkına konan engelin kaldırılması.

Açlık grevi iç ve dış kamuoyunda geniş ilgi ve destek gördü. Tutuklu aileleri 7 otobüslük bir konvoy halinde İstanbul'dan Ankara'ya giderek tutukluların isteklerini, Milli Güvenlik Konseyi'ne iletiler. Konseyin onlara cevabı ise dört temsilciyi tutuklamak oldu.

Cunta, açlık grevine karşı her zamanki barbarca yöntemleriyle hareket etti. Grevin duyulmaması için basına sansür koydu ve cezaevleri dışardan tecrit edildiler, her türlü görüşme kaldırıldı. Direnişçi tutuklular yine dayak ve işkence ile dize getirilmek istendiler. Onları açlık grevini terke zorlamak için cezaevlerinin suyu kesildi. Gerek ağır işkenceler, gerekse açlık nedeniyle tutuklu ve hükümlülerin sağlık durumu daha da kötüleşti, onlarca tutuklu koma durumuna girdiler.

Erzurum cezaevinde 1200 siyasi tutuklunun yürüttüğü açlık grevini kırmak için cezaevi idaresinin baskı ve işkenceleri artırması üzerine tutukluların bir bölümü 19 Ağustos'da direnişi ölüm orucuna çevirdiler. Direnişçiler tek tek hücrelere kondu ve dışarıdan tecrit edildiler. Bunun üzerine cezaevi idaresi isteklerinin kabul edildiğini kendilerine bildirdi ve yakınlarına da serbestçe görüşebileceklerini söyledi. Ölüm orucu bu nedenle 24 Ağustos'ta son buldu. Ama cezaevi idaresinin bu kez de hile yaptığı anlaşıldı. Direniş sona erdikten sonra tutuklular bir kez daha getirildikleri koşullardan alınarak ikişer kişi halinde hücrelere kapatıldılar. Yakınlarının getirdikleri yiyecek ve giyecekler geri çevrildi ve baskı devam ediyor.

Cezaevi idaresinin, baskı ve işkencelerin yanısıra hile ve yalana da başvurması,

faşist çarkın alçaklığını, iğrençliğini bir kez daha sergilemiş oldu.

Bu direniş sırasında siyasi tutuklu ve hükümlüler, cezaevi koşullarının düzeltilmesi bakımından isteklerinin çoğuna, hatta belki de isteklerin hiçbirine ulaşamadılar; ama faşist zulüm çarkını deşifre etmekle önemli bir işi başardılar. Aynı zamanda, onların cezaevlerinin kalın duvarları ve tel örgüler arasında yükselttikleri ses üç yıldan beri halklarımıza kan kusturan faşist rejime karşı şanlı bir direniş oldu, onun, halkın direncini kıramıyacağını gösterdi. Kitlelerin sesi bugün cezaevlerinde uç vermiştir. Bu ses, yarın başka yerlerde, fabrikalarda, okullarda, kırlarda da uç verecek, yaygınlaşacak, yükselecektir.

Hiçbir şey Cunta'yı yıkımdan kurtaramaz.

BARIŞ İÇİN YÜRÜYELİM

Sovyetler Birliği devlet başkanı Andropof, ABD'ye yeni bir çağrıda bulunarak uzayda hertürlü nükleer denemenin durdurulmasını, uzayın askeri amaçlarla kullanılmamasını ve varolan silahlardan arındırılmasını istedi. ABD ise, diğer tüm barışa yönelik çağrılara olduğu gibi, buna da karşı çıktı. Reagan uzayda bunun denetlenmeyeceğini söylüyor.

Emperyalistler barış ve silahsızlanma çabalarını açıkça torpilliyorlar. Reagan, gelişen barış hareketine karşı öfkesini dile getirdi, barış isteyen kitlelere sert bil dille çattı. Bu, aynı zamanda barış hareketinin önemini, gücünü gösteriyor. Avrupa bu sonbaharda daha da geniş barış eylemlerine sahne olacak. Federal Almanya'da halkın büyük çoğunluğu, dörtte üçü, barış eylemlerine sempati duyuyor ve ABD'nin yeni orta menzilli füzelerinin ülkeye yerleştirilmesini istemiyor. Kohl hükümeti, bu nedenle soğuk terler döküyor.

Silah tekelleri insanlığın kaderini düşünmüyor, daha çok, daha çok kar peşinde koşuyorlar. Durmadan yeni atom silahları, yeni savaş uçakları, denizaltılar, yeni tanklar yapıyorlar. Silah tekelleri ölüm satıcısıdır.

Ama emekçiler, geniş halk yığınları bu ölüm araçlarını istemiyorlar. Kitleler ekmek, iş, konut, iyi bir eğitim istiyorlar. Kitleler barış istiyor.

Emperyalistlerin silahlanmayı tirmandıran savaş yanlısı politikaları, onlarla geniş halk yığınları arasındaki çelişkiyi daha da derinleştirdi, emperyalistlerin çirkin yüzünü daha da açığa çıkardı.

Başta, ABD olmak üzere emperyalist güçler Orta ve Güney Amerika'da, Ortadoğu'da, Güneydoğu Asya'da, Afrika'da, velhasıl dünyanın dört bir yanında savaşıyor, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşlarını boğmak istiyorlar. Emperyalizm dünya tarihinin gelişimini durdurmaya, onu geri çevirmeye çalışıyor. Bu uğurda o, dünyayı bir nükleer savaş felaketine sürüklemekten bile geri durmuyor. Emperyalizmin gerici, kudurgan yapısı bugün insanlık için çok daha ayan-beyandır.

Ve günümüzde barış mücadelesi, emperyalizme karşı mücadelenin önemli, etkin bir biçimidir. Barış mücadelesinin zaferi, emperyalizmin yenilgiye uğratılmasıyla eşittir.

Yurtdışındaki Kürdistan ve Türkiyeli emekçiler! Sonbahardaki barış eylemlerinde etkin biçimde yer alalım.

Emperyalist çılgınlığa, silahlanmaya, dünyamızı kül edebilecek bir atom savaşına karşı, ekmek, iş, özgürlük için yürüyelim.

YENİ ATOM FÜZELERİNE HAYIR!

ABD'NİN ÇEVİK KUVVETLERİNE HAYIR!